UC/w

BIBLIOTEKA

UREDNIK
VERA BARIĆ

STRIBOR

HESjEEa

itTiirsra

ZNANJE D D
ULICA KRALJA ZVONIMIRA 17, ZACREB

ZA NAKLADNIKA
BRANKO JAZBEC

STANISLAV FEMENIĆ
LUDI KAMEN
COPYRICHT© 1996. STAN IS LAV FEMENIĆ

ILUSTRIRALA
MACPAPULČIĆ

LIKOVNI UREDNIK
NINOSLAV KUNC

GRAFIČKI DIZAJN
CRAFFITI DESICN

IZVEDBA DIZAJNA
IMACOCRAPHICS

TEHNIČKI UREDNIK
NI KIČA OSTARČEVIĆ

KOREKTOR
SEFIJA IBRAHIMPAŠIĆ

TISAK
TISKARA ZNANJE D D
ZAGREBAČKA 1, ZAGREB -1996.

STANISLAV FEMENI

LUDI KAME

PRVO IZDANJE

znanje

MINI PRIČE IZ MAK5I TORBE

MAK5I TORBA

JJjvo, kakve sam vam ja sreće! Imah djeda veseljaka. Volio on šale, u njima uživao i često zabavljao prijatelje. Kada je pod konac svog dugog života ispoklanjao, ponajviše tadašnjoj državi, veći dio svog imanja, nisam bio niti svjestan da i meni nešto po zakonu pripada. I kad sam se, poslije djedove smrti, jednom našao u njegovoj kući - sve je već bilo podijeljeno! Popevši se, tek tako, strmim stubama na tavan stare kuće, na salašu, pogled mi zape za nekakvu torbetinu od neučinjene svinjske kože, pa je uzeli - uspomene radi. Što je djed u njoj držao i čemu je služila nisam znao, a nije mi bilo ni važno!

- Neka se nađe - rekoh potiho samome sebi, obrisali je od prašine i zabacih preko ramena.

. . . Jednoga dana, mnogo godina kasnije, pospremajući po stanu, zapnem o tu torbu. Pala torba s čavla na kojem je visjela, pa me podsjetila na djeda veseljaka. . .

- Maksi torba! Kako se prije nisam na nju sjetio - rekoh i odlučih - poslužit će mi kao naslov!

MINI PRIČE IZ MAKSI TORBE

czprijateljiše se miš i vrabac. Na istom polju tražili hranu, iz iste bare vodu pili, jedno ih sunce grijalo. . .

- Baš nam je lijepo! - reče vrabac.
- Sto nam tko može?! - nadoda miš.
- Kljucamo zrnje - kljuc-kljuc-kljuc!
- Grickamo zrnje - gric-gric-gric. . .!
- Kljuc-kljuc-kljuc!
- Gric-gric-gric!
- Ključ! - Gric! - Ključ! - Gric!
- Baš nam je lijepo! - Baš nam je lijepo. . .!
- Meni se leti! - odjednom će vrabac mišu.
- Meni se ne leti! - cijukne miš vrapcu.
- Poleti i ti sa mnom, prijatelju, . . Ljepše je letjeti u društvu!
- Neću! - cijukne miš.
- Zašto nećeš? - iznenadi se vrapčić.
- Zato što to ne znam.
- Nauči! - zacvrkuće vrapčić.
- Ne mogu.
- Zašto? Zašto?!
- Nemam krila.
- Ni ja ih nisam imao, pa su mi narasla. . .
- Meni neće. Znam!

Nagovarao vrapčić miša živkajući, branio se i dokazivao miš cijukajući. . . I tko zna kako bi sve završilo da odjednom nije skočila mačka - okata. . . repata. . . brkata. . . zubata!

Vrapčić odletio ma prvu granu, a miš pobjegao u prvu rupu!

MJERICA MEDA

lVI olio majmunčić medvjeda mjericu meda.

- Moli magarca! Magarac mjeri med - mekne mahnito medvjed.

Molio majmunčić magarca mjericu meda.

- Moli mrava! Mrav mrvi med - migne mu magarac.

Molio majmunčić mrava mjericu meda.

- Moli muhu! Muha melje med.

Molio majmunčić muhu mjericu meda.

- Moli mačku! Mačka mućka med - mahne mu muha.

Molio majmunčić mačku mjericu meda.

- Moli miša! Miš miješa med - mijaukne mačka.

Molio majmunčić miša mjericu meda.

- Majmunčiću moj medeni - maločas medvjed maknuo med. . . Moli medvjeda!

. . . Maimunčić medviedu — medvied magarcu — magarac mravu - mrav muhi - muha mački - mačka mišu - miš medvjedu. . .

M-M-M-M-M-M-M-M-M-M-M-M-M-M-M-M-M-M-M-M. . .

Mjesto meda mnogo - mnogo M. . .!

P- PRIČICA

£ rošlog petka poželio poletarac Perica pšeničnu pogačicu, pa pošao pekaru Pavlu preko puta.

- Pošto pšenične pogačice? - pita Perica prodavača.

Prodavač Pavao prebrojavao pšenične pogačice, pa prečuo postavljeno pitanje.

- Pošto pšenične pogačice? - ponovo pristojno priupita poletarac Perica.

- Petkom poletarcima poklanjam pogačice! - progovori prosijedi pekar Pavao, pa pruži pogačicu poletarcu.

Perica pogačicu prihvati, pristojno pozdravi, putem pogačicu pojede, pa produži pjevajući. . .

ŽIR I TRAVA

iVakrivio kapicu žir pa upita travu:

- Što misliš, travo, tko je od nas dvoje veći?

- Kakvo pitanje? Od moje se kose i ne primjećuješ, a tako nešto pitaš.

- Pitam, jer si zaboravila da se u meni skriva budući hrast! - hvalisavo će žir.

- Zaboravio si i ti da si još žir i da te može svakog časa pojesti najobičnija svinja, zajedno s hrastom koji se u tebi skriva. . .

Istina živa! - pomisli žir, popravi kapicu i ušuti.

KAKO JE PUŽ STEKAO KUĆU

iVekada davno, kad su sve životinje dobivale glas, puž ga nije dobio, jer je upravo posljednji glas bio dodijeljen vrani. Da ga nekako umire, dadoše mu umjesto glasa kuću. Puž zadovoljan ode. Ali neke životinje, nezadovoljne svojim glasom, navalile da se i njima, umjesto glasa, dodijeli kuća. To se nije moglo provesti, jer glas koji su preuzeli, više im nitko nije mogao oduzeti. Zbog toga je odlučeno da i puž vrati kuću, čim se prvi glas za njega pronađe.

Kad su pronađeni novi glasovi, pozvaše puža da preuzme svoj glas, ali on za to nije htio ni čuti. Ni za kakav glas nije htio odstupiti kuću. Tako su poslije njega dobili svoje glasove slavuj, grlica, kukavica, svinja, magarac, pijetao, kokoš i paun. . . Ni jedan od tih glasova puž nije htio preuzeti, pa je do dana današnjeg ostao bez vlastita glasa. Ujedno je postao vlasnik kuće od koje se nikad nije odvajao!

i Vačini mi kuću! - naredi ptić Krič-Krič pužu.

- Neću! Uradi je sam! I ja sam svoju kuću sam načinio.

- Onda mi je prodaj! - reče ptić Krič-Krič.

- Neću! Kuća nije na prodaju.

... I koga god je Krič-Krič tražio da mu načini kuću, svaki je rekao isto:

- Uradi je sam!

- Uradi je sam! Uradi je sam! Uradi je sam! - ponavljao je ptić. . . - Ali kako? Kako?!

Zamislio se ptić Krič-Krič, pa se dosjeti da je najbolje pitati za savjet one koji su kuće sagradili.

- Ako želiš kuću nositi na leđima, načini je da bude kao moja - rekao je puž.

- Ako želiš da bude kao moja, načini je u potoku! - rekao je rak i škljocnuo škarama.

- Želiš li da bude kao moja, načini je da bude pod zemljom! - savjetovala je krtica.

Vidio ptić Krič-Krič da to nisu savjeti za njega, pa poče misliti svojom glavicom. Dovukao daske i daščice, nabavio čekić, pilu i čavle - pa se prihvatio posla. Čulo ga se kako pili i udara čekićem. . . Potegni ovamo, povuci onamo. . . radio je, radio - nije žalio truda - i gle! Za tri dana, kuća je bila gotova!

Stao ptić Krič-Krič pred svoju kuću - i nikako da je se nagleda. Bio je zadovoljan i zahvalan onima koji su mu govorili da je sam načini. . .

Tko ne vjeruje neka je dođe vidjeti u drvoredu kestenova, na trećem kestenu slijeva! Dođite!

Krič-Krič vas čeka da nastavite priču. . .

MALA BUBAMARA

1 oželjela mala bubamara odletjeti nekamo daleko, daleko. . . Poželjela - i poletjela. . .! Vidjeli je tog jutra - čičak, maslačak i crveni mak. Sreli je leptir, bumbar i vilin konjic. Ivančica, tratinčica i majčina dušica vidješe je posljednji. . .

Kad su to saznali mama bubamara i tata bubamarac - mala je bubamara već sletjela na daleku treću livadu. Odmarala je umorna krilca i, ležeći na leđima, sunčala svoj blijedi trbuščić. . . Dan je bio lijep. S vedra neba sunce joj je slalo poljupce, trava nad glavom šuškala joj priče i pjesmice - a san koji se iz trave došuljao, nježno joj je zaklopio oči. . .

Šššššššššš! - šuštala je trava, dok je mala bubamara spavala. . .

- Bubamarooo! Bubamarooo! - čula se jeka sa svih strana.

- Bubamarooo! Bubamaroooooo! - dozivali je roditelji i tražili na sve strane. Ali bubamara je spavala tako čvrsto, da nikoga i ništa nije čula.

- Ja ću je probuditi! - reče brkati oblak, pukne gromom i spusti kišu na treću livadu. Poskočila mala bubamara, jer poletjeti nije mogla. Kiša joj smočila krilca.

- U pomoooooooć! U pomoooooooć! - zvala je plačući iz svega glasa.

I tko zna što bi se dogodilo - da u posljednji trenutak nije ugledala spas. Dobri vrganj Šeširko pružio joj je siguran zaklon i zaštitu. . . Ali ovdje nije završetak priče! Dovršite je vi - jer roditelji naše male bubamare, njezini mnogobrojni prijatelji i znanci, još je uvijek traže!

LEPTIR I CVIJET

O hooo! Što ja to vidim? Iz trave izviruje pupoljak! - obraduje se sunce i nasmiješi toplo. Tako toplo, da je toplina stigla do pupoljka koji je stidljivo izvirivao iz tratine.

- Rasti, rasti, pupoljčiću! - reče mu sunce i zadovoljno krene na počinak. Drugoga se dana pupoljak pretvorio u cvijet crvenih latica, a iz stapke njegove izrasla dva zelena listića.

- Krasan si, cvijete - reče mu sunce i ponovo se nasmiješi. . .

BIBLIOTEKA
marin

Podigao cvijet svoja dva zelena listića i zahvalio suncu na toplini koju mu je podarilo.

Sutradan se nad tratinom, odnekud, pojavio leptir duginih boja. Sletio leptir na crvene latice, poljubio cvijet u mirisne obraščiće i rekao nježno:

-Volim te, cvjetiću. . .!

- Volim i ja tebe, leptiriću moj - šapne cvijet još nježnije.

Dugo su se gledali i ljubili leptir i cvijet, a onda odjednom, leptir zatreperi krilima i poleti. . .

- Kamo ćeš? - tužno ga upita cvijet.

- Odlazim. Ja sam leptir, a ti cvijet. Ja sam stvoren da letim, a ti da me čekaš. . . Doći ću ti opet.

Tog je trenutka cvijet poželio krila. . . poželio poletjeti za leptirom. . . I gle! Zatreperila ona dva zelena listića - i cvijet crvenih latica poletio za leptirom duginih boja. . .

Gledalo to sunce, ne vjerujući vlastitim očima i reklo:

- Ništa nije jače od ljubavi! - i potom dodalo: - I ovu priču treba dovršiti. . .

HI MEDVJED KRUŠKIĆ

Jesen je poskidala i posljednje lišće s grana. Sivi oblaci prekrili nebo i sakrili sunce svojim čupavim bradama. Vjetar je ludo jurio niz planinu i javljao:

- Dolazi zima! Dolazi zimaaaaaaaaaaaaaaaaa!

Na ledenim sanjkama, u pratnji tisuću hladnih vjetrova stigla je zima.

- Baš je lijepo nama medvjedima! - zabrundao je medvjed Kruškić, zadovoljan što se u pravi čas sklonio u svoj planinski stan. Oprao zube, odjenuo zimsku pidžamu, navio budilicu - i legao u svoj šuštavi krevet.

- Sto dana i stotinu noći nitko me neće buditi! - rekao je pospano, triput zijevnuo - i zaspao. . .

Tako je započeo dugi zimski san medvjeda Kruškića.

Za to je vrijeme zima prekrila šumu snijegom i ledom okovala potok. Sjevernjak je zviždao u planini. . .

Prolazili tako hladni dani i još hladnije noći, a medvjed Kruškić spavao i sanjao neprestano! Ponajčešće je sanjao med i kruške i u snu oblizivao njušku.

No, kao što svemu dođe kraj, stigao tako i devedeset deveti dan i devedeset deveta noć Kruškićevog zimskog sna. . . Nakon stote noći, točno na prvi dan proljeća - oglasila se budilica:

- Zrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrr! Zrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrr!

Probudio se medvjed Kruškić. Protrljao pospane oči šapama, protegnuo trapave noge, raširio šape, pa zabrundao glasno:

- Dovršite i ovu priču! Dovršite i ovu priču!

JARAC MEKEC

IVU -e-e-e-e-e-e-e-e! - zameketao jarac Mekec glasno i razgovijetno - pod ovim ću se stablom odmoriti.

Ali, tek što je zadrijemao, s krošnje padne zrela jabuka, tresne ga po njušci i prestraši. Poskočio Mekec kao da mu je na glavu pala bundeva. Očekujući žestoku borbu, pripremio je oba roga za napad i obranu. Ali, kad spazi jabuku kako se još pod stablom kotrlja - zgrabi je i ljutito zubima pregrize.

- Više me nikada nećeš plašiti, ti - glupa jabuko! - reče ljutito i pojede je u slast.

- Nisi loša - zameketao je zadovoljno jarac.

- Ukusnija si od lišća koje sam netom obrstio.

Gledajući krošnju, punu zrelih plodova, zamekeće odlučno:

- Ne bio ja jarac Mekec, ako sve ove jabuke još danas ne stresem! - i odmah se zaletio. . .

Zaletio se jarac Mekec i rogovima nasrnuo na stablo.

- Traaaaaassss! - odjeknulo je na sve četiri strane. Zaljuljalo se stablo, zanjihala krošnja. . .

Ali umjesto jabuka - s grana popadalo lišće. . .

- O, zar je to moguće??? - zameketao jarac, izvirujući glavom i rogovima iz hrpe lišća.

- U priči je sve moguće! - ponovo zamekeće Mekec, pa vas s nestrpljenjem moh da završite njegovu priču. . .!

PUTOVANJE U MAČKOVAC

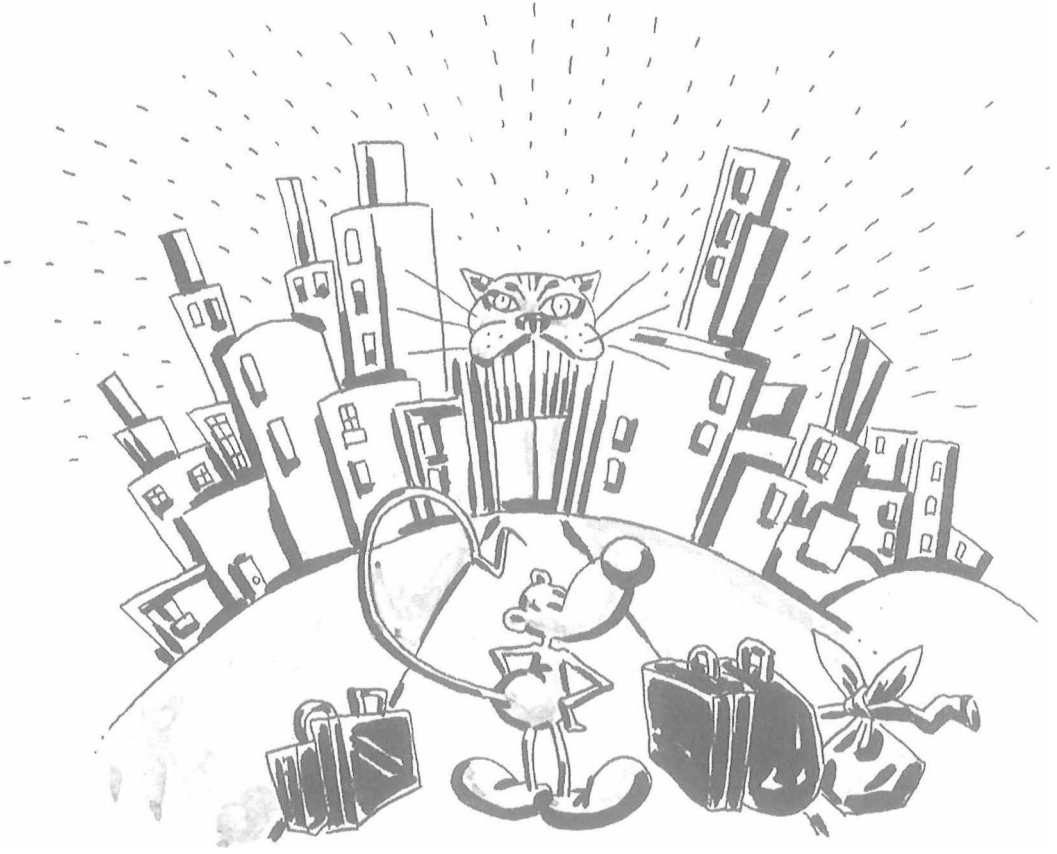

DOBAR MRAV

v

Živio u mravinjaku, pod prastarim stablom na zelenom proplanku, dobar mrav.

- Zaista je bio dobar! - govorili su njegovi,prijatelji, braća i svi koji su ga poznavali. Radio je, pomagao nemoćnima, slušao starije i nikada se nitko na njega potužio nije. . .

O njegovoj se dobroti pročulo i mnogo dalje od zelenog proplanka. Čuo za njega i stari mravojeđ, pa reče:

- Svi su mravi dobri - kada su dobri. . . Ali, kakav je tek ovaj za kojega svi govore da je dobar?!

Jednoga dana presretne ga i iznenadi na mravljoj stazi. Vidjevši mravojeda - mravi se razbježaše.

- Aha! Tu si ti - dobri mrave! - skoči pred njega lakomi mravokusac.

Dobar mrav, ne sluteći nikakvo zlo, stane. Odloži teret koji je nosio, ne plašeći se nepoznatog diva koji mu se obratio. . . »Svi znaju da sam dobar«, pomisli i pogleda skromno.

Ali, dok bi rekao: zvrrrc - dobri je mrav bio pojeden!

- Pa i nisi nešto naročito! - reče mravojeđ oblizujući se tananim jezikom - a hvališe te na sva usta. . .

Gunđajući razočarano što su mu zbog toga mršavog mravca pobjegli pravi mravi - stari se mravojeđ uputi na susjedni proplanak, nadajući se bogatijoj lovini. . .

- Sve nas je spasio! Zaista je bio dobar - zaključiše ponovo braća, prijatelji i ostali mravi koji su ga poznavali.

TIKVA I PUŽ

Otkotrljala se tikva niz proplanak i zaustavila pred puževom kućom.

- Koga tražiš? - upita je puž.

- Koga bih tražila? Upravo sam se dokotrljala - bubne tikva.

- Baš dobro da si stigla! - reče puž ispruživši rogove u znak dobrodošlice.

- Ne bih to više u životu ponovila. . .

- Popet ću ti se na glavu! - odjednom će puž.

- Što ti pada na pamet? Ne dopuštam!

- Što ima lošeg u tome ako ti se malo popnem na glavu? Poslužit ćeš mi kao vidikovac. . .

- Odlazi! Makni se od mene!

- Ohoooo! Prijetiš. . . A tko je kome došao? Ja tebi ili ti meni?!

- Ah, pusti me! Još mi se vrti u glavi od tog kotrljanja.

- Pa što onda ako ti se malo vrti? - nasmije se puž. - Važno je da ti se više ne vrti glava - tikvo jedna!

- Misliš? - iznenadi se tikva.

- Dakako! Po tome, što ti se nešto vrti u glavi, zaključujem da u toj glavi nečega ima! Možda, čak i mudrih misli. . . - objasni joj puž.

Tikva ostade bez riječi. Iznenađena i zadovoljna što nije šupljoglava.

- Kako se toga nisam sama sjetila? - reče i pomisli: »Zaista! Kojiput je korisno da ti se netko popne na glavu! Čudno. Zar ne?!«

ŽABICA

Doskakutala zelena žabica do busena trave i srela puža.

- Tko si ti? - upita ga žabica.
- Ja sam puž Pružirog.
- A zašto nisi žaba?
- Ne znam! - odgovori puž.
- A zašto ne znaš? - zakrekeće žabica.
- Ne znam, zato što ne znam! - odgovori joj puž i nastavi puziti. Ali žabica načini dva skoka i opet se stvori pred njim.
- A kamo to skačeš?
- Ja ne skačem! - odgovori puž.
- A zašto ne skačeš? Zašto?
- Ne znam - odgovori puž.
- Opet ne znaš! A zašto ne znaš?
- Ne znam, zato što ne znam! - reče puž i ispruži rogove prema naprijed.
- Kako si ti čudno zelen! - nastavi žabica s kreketanjem i nikako da se načudi - gledajući ga.
- Ja uopće nisam zelen - odgovori mrzovoljno puž.
- Nisi zelen? A zašto nisi zelen? - iznenadi se žabica.
- Ne znam! - odgovori ravnodušno puž.
- Opet ne znaš! Ti, izgleda, mnogo toga ne znaš?!
- Baš me briga! - reče i umalo da se ne naljuti. . .

Doskakutala žabica ponovo pred puža, koji je već odmakao.

- A što to nosiš na leđima?
- Nosim kuću - žabo zelena!
- Kuću? A što je to kuća?
- To je ono u čemu se najugodnije osjećam. . .!

Izbuljila žabica svoja dva oka i nije se mogla načuditi. »Kre-kre-kre! Ili je pametan, ili je lud« - pomisli i odskakuta natrag odakle je došla.

- Kre-kre-kre - upitala je stara žaba - gdje si bila, žabice?
- Skakutala sam. . . skakutala!
- A što si vidjela skakutajući?
- Mnogo, mnogo toga čudnoga. . .
- A što to, molim te?
- Vidjela sam žabu - koja nije žaba!
- Ma nije moguće?! Kako to može biti?
- A tako je bila zelena - da baš ništa nije bila zelena!
- Čudno! - začudi se žaba.
- I skakutala je - da ništa nije skakutala!
- Još čudnije! Kako to može biti? - zinula od iznenađenja stara žaba i jedna joj mušica pobjegla ispred nosa.
- A nosila je na leđima baru!
- Zar baš baru?
- Jest, nosila je na sebi baru - koja nije bila bara!
- Pa kako onda znaš da je nosila baru?!
- Rekla mi je kad sam je upitala - što joj je to na leđima.
- A što? Što ti je rekla?

- Rekla mi je da je to ono u čemu se najugodnije osjeća.

- E, onda je zaista bara! - potvrdi joj i zakrekeće žaba.

Pa zakreketaše odmah zajedno, da se čulo do guravih vrba:

- Kre-kre-kre-kre-kre-kre-kre-kre-ke-ke-ke-ke-ke-ke. .

i ogledaj me! Pogledaj moje perje! - dosađivala je, hvaleći se, papiga kameleonu.

- Glava mi je crvena, krila i trup žuti, a rep zelen. . . Pogledaj! Nema ljepše ptice na svijetu od mene!

Kameleon je pogleda, zakoluta očima - i ne reče ništa.

- Zakriješti nešto. . .! Ti ružni, nezgrapni stvore. Da su u mene tvoje boje, sakrila bih se pod zemlju da me nitko ne gleda.

Pogledao kameleon papigu ponovo, ali ovoga puta ljutito - i dok bi trepnuo okom - glava mu se zarumeni poput trešnje, trup požuti, rep poplavi, a noge pozelene. . .

Iznenadi se papiga i u kljunu joj zastade dah. No, dok je ponovo okom trepnula - glava u kameleona pozeleni, trup postade plav, rep žut, a noge crvene. . .

Zbunila se papiga i opet joj zastade dah u kljunu. I dok je po treći put okom trepnula, kameleon ponovo izmijeni boje - glava mu požuti, kao maslačkov cvijet, trup postade zelen, rep crven, a noge plave plavcate!

Začudila se papiga i zakriještala oduševljeno:

- Priznajem, lijepo ti je perje, prijatelju! Hajde da se zamijenimo!

Kameleon ni ovoga puta ne reče ništa. I gle! - ponovo je promijenio boje!!! - glava mu postade sivosmeđa, trup srnedesiv, noge, ni sive, ni smeđe - a rep siv. Kao u miša!

Vidjevši to, papiga ponovo zakriješti - iz svega glasa, da se čulo na sve četiri strane.

smnraa

- Pogledaj mi perje, ti nezgrapni sivi stvore! Pogledaj. . .!

I dok je brbljava papiga kriještala, šutljivi se kameleon spuštao niz smedesivo stablo, gotovo neprimjetan - šutke, kako je i stigao. . .

SLONIĆ

Nad stastazom slonova pripeklo tropsko sunce, a po njoj išao slonić Didi, s majkom. Polako. Koračaše dugim slonovskim koracima prema obližnjoj rijeci. Didi je dobro znao. Idu na kupanje! Ali će odjednom:

- Majčice, nešto sićušno i crno prelazi preko naše staze slonova!

- To su mravi - nehajno odmahne slonica sudom.

- Mravi? Kako se usuđuju švrljati po mojoj stazi?!

- Oni samo prelaze stazu, sine. Brzo će otići svojim, mravljim putevima. . .

- Ja ću ih kazniti! - reče i potrči da ih zgazi nogama.

- Nemoj ih gaziti! Ništa ti nisu učinili. . .

- Moram. Moram ih kazniti! -1 surlom ih poče otpuhivati na sve strane. Ali, ni snašao se nije, a već je dotrčao majci, jaučući i mašući surlom amo-tamo po zraku. . .

- Jooooj! Jooooj! Jako me peče surla! Jooooj!

- Nisi dao mravima mira, pa su te kaznili! - mirno će slonica.

- Joooj! Joooj! Ja sam njih kaznio, a ne oni mene!

- Vidim - nasmije se slonica.

- Joooj! Joooj! - ali mene i dalje peče. . .

- Kad stignemo do rijeke, sve ćeš zaboraviti. Nadam se da su te mravi nečemu poučili i da ih više nećeš bez razloga kažnjavati! I upamti: Pod ovim žarkim suncem ima mjesta za sve! Za velike i za male! A upamti i to da nisi sam na svijetu. . .

I zaista. Čim dođoše do rijeke, Didi je sve zaboravio. Ušmrkavao je vodu surlom i tuširao se do večeri. . . Kupanje je bilo nezaboravno. Vraćajući se više nije sreo mrave. Davno su već prešli preko slonovske staze i otišli svojim putevima.

ZEC I MAČAK

Lf avno je to bilo kada su zec i mačak bili braća. Gotovo da se i ne razlikovahu po izgledu. Zec tada još nije imao duge uši, a mačkov je rep bio sasvim, sasvim kratak. Ipak, zec je oduvijek bio brži, a mačak spretniji i lukaviji. I još nešto - zec se oduvijek hranio biljem, a mačak mesom.

I zec i mačak bijahu prijatelji medvjedu. A to je značilo slušati ga i služiti bez prigovora. Zec je medvjedu s izvora, vukao vodu i pospremao stan. Mačkova je dužnost bila da se vere po drveću i da mu donosi plodove. Medvjed je naročito volio kruške. Kad je bio u stanu - mačak mu je lovio buhe u bundi. . . Dakle, obojica su imala posla po čitav dan. Tako je bilo - i tako je moralo biti!

Pokoravali se zec i mačak medvjedovim naredbama i hirovima, ali ni zec, ni mačak ne bijahu zadovoljni. Žalio se zec mačku i mačak zecu svakoga dana, ali kakve koristi od toga?! Kao da si u vjetar kihno! Sto dalje - sve je gore bilo. Medvjed bio sve grublji i nemarniji. Hranio ih slabo i što je najgore, zaboravljao da zec jede samo biljnu hranu, a mačak samo meso. Jednog bi, dana dobivali salatu i mrkvu, a drugog staro meso ili čak samo kosti. Nezadovoljni što svakog drugog dana jedan od njih gladuje, otkažu poslušnost medvjedu.

Vidjevši to, medvjed se razbjesni silno. U ljutnji, jednom šapom zgrabi zeca za uši, a drugom mačka - za rep! Otimaše se obojica svom snagom, ali snažne medvjedove šape nisu ispuštale ni uši, ni rep. . . Potegni-povuci! - produžavale se uši u zeca i u mačka rep! I tko zna kolike bi bile uši u zeca i u mačka rep da medvjedove šape ipak nisu popustile. Pobjegao zec niz proplanak, a spretni i lukavi mačak skoči na prvo drvo.

Pojurio medvjed za mačkom, ali ga ovaj ogrebe po njušci i pobjegne iz šume.

. Tako i zec i mačak započeše nov život. Zec ostao u polju, gdje njegovi potomci i sada žive u strahu. Dugim ušima osluškuju svaki šum i šušanj, a brze ih noge spašavaju od progonitelja kojih je svakoga dana sve više.

Lukavi mačak, ubrzo postade čovjekov prijatelj - ali više nikada ničiji sluga! U slobodno se vrijeme bavio lovom i postao strah i trepet mišjem rodu. Tako je ostalo do danas.

Sretnu li se, kojim slučajem, zec i mačak - i ne znaju da su ikada bili braća.

JL riđe magarac žirafi pa je upita:

- Što vidiš ondje daleko?

- Ništa osobito - odgovori mu dugovrata žirafa.

- Znao sam! - njakne magarac mahnuvši repom. - Sva sreća, da nisam dugovrat poput tebe.

- Nisam ni ja dugouha poput tebe! - odvrati mu žirafa istom mjerom i namigne svisoka.

- U žirafe dugi vrat, u magarca duge uši! Ima li što smješnije? Ima li što ružnije?! - zakrekeće žaba.

- Rugaš se nama, a ne vidiš kako si glupo zelena, buljooka! - ljutito prekine žirafa žapčevo kreketanje.

- Zelena, buljooka, a k tome još i bezrepa - doda glasno magarac lupivši snažno kopitom.

- Rep? Imala sam i ja rep kad sam bila punoglavac i odbacila ga čim mi je postao nepotreban.

- Nepotreban? Zar rep može biti nepotreban? To je najveća glupost koju sam do sada čuo! - zakriješti uvrijeđeno paun, a s njim se složiše puran, pijetao, majmun i slon. Naročito je zdušno to potvrdio gušter, kojemu je ovog ljeta rep po treći put narastao.

- Slažem se s nazočnima - reče i glista, iako su gotovo svi bili sigurni da ni ona sama točno ne zna gdje joj je glava, a gdje rep!

Jedino je mrav ostao duboko zamišljen, ne znajući kako bi on to izgledao da kojim slučajem ima nekakav rep, repić ili repinu.

VIC

tSušnula trava nešto mišu, a ovaj se poče smijati!

- Što se smiješ? - upita ga jež.

Miš mu kroza smijeh šapne u uho ono što mu je šušnula trava, pa i ježa spopade smijeh. Smijao se i hihotao, da ga se čulo do devete bukve. . .!

- Što je tako smiješno - javi se puž, a kada mu jež prišapne ono što je mišu šušnula trava, puž se također poče kao lud smijati! Cak se prevrtao travnjakom zajedno s kućom koju je jedva prtio. . .

- Razbit ćeš kuću! - upozori ga vjeverica s hrasta.

- Siđi brzo da ti nešto šapnem! - dovikne joj puž između dva smijeha. Poskočila vjeverica, prislonila uho uz pužev rog i. . . poče se smijati i poskakivati kao da je od gume.

Smijeh zavlada šumom. Ali kakav. . .! To je bio grohot! Urnebes! Smijaše se tog trenutka i medvjed i lisica i mrav i svraka i sova i grlica i krtica. . . i sve živo u šumi Mrkuši, u koju do tada još nikada smijeh nije stigao! Smijali se i nasmijali svi. Svi, osim trave koja više ništa nije željela došušnuti. . .!

A što je to tako smiješno šušnula trava mišu, a miš šapnuo ježu - jež pužu - puž vjeverici - vjeverica medvjedu - medvjed lisici - lisica mravu - mrav svraki - svraka sovi - sova grlici - grlica krtici. . .??????????????????????????????????????

- Pojma nemam! Brade mi!

izgubio cvrčak tamburicu skačući poljem. A kada je primijetio da je nema, već je bilo kasno. Spuštalo se veče.

»Sto ću bez tamburice?« - pomislio je, ali se odmah i dosjetio da će je netko naći i zasvirati. . . Čut će je!

Tako je i bilo. Tamburicu našao zec.

»Čija li je?« pomisli zec, ali je odmah i odgovor smislio:

- Moja! Našao sam je, pa je moja. . .! A kad sam već došao do tamburice, red je da udarim šapama o žice. Neka se čuje do zvijezda!

- Dramba-ljamba. . .! Dramba-ljamba. . .! Dramba-ljamba!H

- Netko je našao moju tamburicu! - poskočio cvrčak veselo, pa doskakutao što je brže mogao do vrbe ispod koje je drambuljao zec.

- Što to radiš, dugouhi? Potrgat ćeš tamburicu! - viknuo je cvrčak što je jače mogao.

- Ne pitaj, nego uživaj, maleni! - odgovori mu zec, pa još jače udari šapama o žice: Dramba-ljamba! Dramba-ljamba. . .!

- Prestani! To je moja tamburica. Izgubio sam je danas. Mogu ti pokazati kako se na njoj svira - uzbuđeno će cvrčak.

- Baš me briga čija je i kako se na njoj svira. Rekoh ti - uživaj! - naredi mu zec, udarajući još žešće šapama. . . Tek kada mu je svirka dojadila, baci tamburicu u travu i nestane dugim zečjim skokovima. Uzeo cvrčak tamburicu i odmah zasvirao nježno. Svirao dugo u noći i zaspao sretan pod maslačkovim balonom, čvrsto držeći tamburicu - da je ponovo ne izgubi. . .

JELEN I MEDVJED

JL rvog proljetnog dana zatraži medvjed jelena da mu posudi rogove.

Što će ti? - upita ga jelen.

- Mislim da bi mi kojiput dobro došli.

- Razmislit ću o tome - reče jelen, preskoči potok i nestane u zelenilu šume.

- Posudi mi te svoje rogove! - ponovo će medvjed, ugledavši ga prvog ljetnog dana.

- Što će ti? - opet će jelen.

- Sada sam potpuno siguran da bi mi dobro došli.

- Razmislit ću o tome - reče jelen, preskoči proplanak i nestane u zelenilu šume.

Stigla jesen. Vjetar zazviždao šumom. Žuto lišće poče padati s grana i jelen reče medvjedu, vidjevši ga uz potok:

- Dajem ti rogove za bundu! Uzmi ih kad ih toliko želiš!

- Nosi se od mene, rogonjo! Zar ne vidiš da idem u svoj brlog, na dugo zimsko spavanje. . .?! - zabrunda medo pospano i ode.

Razljuti se, jelen, ljutito udari rogovima o prvi hrast tako snažno da su mu otpali s glave.

»Nije važno, ionako će mi u proljeće izrasti novi! Ali bunda bi mi medina zaista bila od velike koristi. . .« pomislio je i preskočio potok po kojemu su, nizvodno, plovili žuti listovi. Preskočio je potok, odšuštao listinom i nestao u sivilu hrastove stogodišnje šume. . .

LIJENI MIŠ

Z/ežao miš u polju, pod maslačkovim cvijetom. Ljenčario i protezao se bezbrižno, pa poče mudrovati:

- Baš mi je lijepo! Dok ja bezbrižno ležim, mravi nekamo žure. Neka žure kad im se žuri! Meni se ne žuri nikamo. Nisam im ja kriv što je moj život lagodniji od njihovog. . .!

- Gle! - cijukne miš ponovo. - I pčele nekamo žure. Neka žure. Pčele su i stvorene zato, da žure i rade. Da sam ja pčela, ni ja ne bih imao vremena za ljenčarenje. . .

Potrčao zec preko polja, preletio šareni leptir i odzujao bumbar. . . Miš sve to promatrao jednim okom. Nije se dao smetati!

- Gle! I oblaci nekamo žure. . . Baš me briga za nih. Neću valjda i o njima voditi računa. Neka se žure kad im se žuri! Ali vidim ja i na ovo jedno, otvoreno oko da mi zavide. Skrivaju mi sunce. . .

Ljenčario miš još neko vrijeme i ni primijetio nije kako se žuti maslaćkov cvijet skupio, kao da će na spavanje. . .

- Baš sam sretan, ovdje, pod maslačkovim cvijetom. Jedino bi me neki opaki mačak mogao s mjesta pomaknuti i . . . i ne dovršivši, skoči i potrči prvom mišjom brzinom! Iz siva oblaka pljusnula kiša. Mokar do gole kože, stiže do prvog zaklona. Stresavši kišu sa sebe još ovo reče:

- Kad pomisliš da si najsretniji na svijetu - uvijek se nade nekakav zlobnik da ti sreću zamuti. . . Evo, što ti je život!

ggg LOPTICA ZA MIŠA

Me ni je dosadno! - cijukne miš Jurko mami Mišici.

- Dosadno? Kako ti može biti dosadno?

- Ne znam. Ali dosadno mi je. . .

- Jurko, ti si miš! A miševi su glodavci. . . a glodavcima nikada ne smije biti dosadno!

- Zašto glodavcima nikada ne smije biti dosadno? Zašto?

- Zato, jer glodavac uvijek mora nešto glodati i grickati. Eto zašto! Čim glođeš - nije ti dosadno.

- A što ću glodati? Što?

- Možeš glodati zrno kukuruza, zrno graha, zrno boba. . . Zatim možeš izgristi mrkvu, repu - a ako si sit - možeš oglodati onaj štap, onaj stari kišobran ili one izlizane cipele u kojima si se sinoć igrao skrivača. Ukratko - možeš grickati i oglodati sve što ti dođe pod zub.

- ja ću glodati ono bijelo, okruglo, što je neki dan doskakutalo u podrum. . .

- Ono okruglo i bijelo mislim da nećeš moći oglodati. To je loptica kojom ljudi igraju stolni tenis. Nju je vrlo teško oglodati, sine moj. . .

- A ja bih baš to želio oglodati - cijukne nestrpljivi mišić - jedino to!

- Pokušaj, vidjet ćeš! Loptica vješto bježi pred zubićima. . .

Pokušavao Jurko gricnuti lopticu, ali mama Mišica je imala pravo. S koje god strane gricnuo - loptica bi pobjegla.

- Meni više nije dosadno! Nije mi dosadno! - cijukao je i podcikivao Jurko, igrajući se s lopticom. Skakutala lopta veselo amo-tamo, Jurko poskakivao i trčao za njom i nije se znalo tko je od njih dvoje brži i spretniji.

I bijela loptica nije mogla sakriti radost što je našla novog prijatelja. . .

STRAŠAN SAN

U pravo je pobjegao strašan san.

Potrčalo za njim tristo šezdeset pet bijelih miševa.

Poletjelo za njim dvanaest bijelih golubova.

Uputilo se za njim trideset bijelih oblačića.

Zameketalo za njim sedam bijelih jarića. . .

A on se sakrio i nitko ne zna gdje!

Razišlo se tristo šezdeset pet bijelih miševa po čitavom svijetu. Dvanaest bijelih golubova poletjelo visoko, visoko. . . Trideset bijelih oblačića požurilo što je brže moglo. . . A sedam bijelih jarića meketalo, meketalo, meketalo. . .

Tako su dugo meketali dok ih nije čuo onaj strašni vuk. Čuo vuk jareći meket pa se došuljao potiho ih mračne šume. Išao je brzo, ali kada se približio, jarići ga spaze i pobjegnu u jareću kuću. Cim zaključaše vrata, počeše se prebrojavati:

- Me, me-e, me-e-e, me-e-e-e, me-e-e-e-e, me-e-e-e-e-e. . .

Brojili su se i prebrojavali, ali nisu nabrojili sedam, jer je jedan jarić ostao vani. . .

- Tko to nije uspio pobjeći? - zameketaše jarići, gotovo svi u jedan glasić.

- Jarčić-Malčić! - ustanoviše istog trena.

- Sigurno ga je već pojeo strašni vuk! - opet svi zameketaše tužno.

- Me-e-e. . .! Nije me pojeo strašni vuk! Nije! - javi se Jarčić-Malčić izvana i triput lupi papkom po vratima.

Uplašiše se jarići jako jer su već čuli onu priču o vuku i sedam kozlića. Znali su dobro da vuk može promijeniti i dlaku i glas, ali svoju zlu ćud - nikada!

- Što da radimo? - upitao je jedan od jarića. - Možda je Jarčić-Malčić ipak pred vratima. . .?

- Ne vjerujem! - reče jarčić Prefriganko.

»Možda baš jest«, pomisle ostali.

Jarčić-Malčić je i dalje zapomagao:

- Me-e-e. . . Pustite me unutra, pustite!

- A gdje je vuk? - upitaše jarići.

- Nema ga! Otišao je. . . - zamekeće Jarčić-Malčić.

- Sakrio se! Sigurno se sakrio. . .! - ponovo zamekeće jarić Prefriganko. Jarić Opresko proviri kroz ključanicu i reče:

- Ne vidim vuka, ali Jarčić-Malčić je živ!

Jedan jarić dođe do vrata, povuče zasun, vrata se otvore i. . . toga trena skoči vuk među jariće. Bio je sasvim blizu, negdje skriven. Zavarao ih. . .

- Ah, jadni jarići! - pomislit ćete.

Ali i ovaj su put jarići imali sreću. Ništa im se nije dogodilo! To je sve koza Bjelka samo sanjala.

Kad se probudila, njezino je majčinsko srce tuklo kao bubanj. A kako i ne bi?! Uplašila se za svoje jariće. Srećom, vuk ih ni ovaj put nije pojeo, iako ih je ponovno uspio prevariti. . .

A san? Kamo je nestao ovaj strašni san?

Tko će znati?

Potrčalo za njim tristo šezdeset pet bijelih miševa. Poletjelo za njim dvanaest bijelih golubova. Uputilo se za njim trideset bijelih oblačića. . . Zameketalo za njim sedam bijelih jarića. . .

I tko zna hoće li tolikom bjelinom ipak biti otkriven?

ggjj JESEN PRED PUŽEVOM KUĆICOM

ii ej, ti drvo! Što to radiš? - povikao puž Pužirog, zaustavivši se ispod stare bukve.

Zadrhtala bukva granama, stresla krošnju nekoliko puta, a žuto lišće poče padati na sve strane. . . Bilo ga je pod stablom, na šumskom putiću, na obližnjem proplanku i svud uokolo kućice puža Pužiroga.

- Hej, ti drvo! Zar ne čuješ što te pitam?! - strogo će puž.

- Čujem, čujem, pužiću, ali zar ne vidiš da nam je stigla jesen? Jesen je stigla!

- Jeeeseeen. . .? Pa, što ako je stigla?! Zar zbog nje treba biti neuredan i bacati lišće na sve strane? Ja sam uvijek uredan kada mi stignu gosti.

- Lišće razbacuje vjetar. Jesen ga je obojila žuto, a vjetar ga skida i raznosi po proplanku. . .

- Hej, ti zločesti vjetre, tko ti je dopustio da razbacuješ lišće po putu, po travi i osobito ispred vrata moje kuće?!

- Stigla je jesen, pužiću! Ona mi je naredila da to činim!

- Zar zaista?

- Tako je kako sam ti rekao! - potvrdi vjetar i zviždeći ode.

- O, kako je zahladnjelo! - strese se pužić i poče uvlačiti lijevi rog.

- A gdje je ta jesen? Gdje? Baš bih je želio sresti!

- Hej, ti jeeeseeen! - zvao je i zvao sve dok se nije umorio. A jesen se nije odazivala. Lišće je s grana i dalje padalo. Svuda oko njega i nad njim bilo je lišće.

Zalupio pužić vrata i zaključao ih srebrnim ključićem i. . . zaspao. . .

Probudit će ga prva proljetna sunčevu zraka toplim, nježnim poljupcem. . .

išao magarac cestom - nosio dvije vreće na leđima. Za njim išao čovjek i mahao palicom. Išli oni, išli. . . tko zna kako dugo.

Čovjek mislio svojom, a magarac svojom glavom. Najednom stanu.

»Jadnog li magarca!« pomisli čovjek. »Sigurno su mu teške ove vreće. On čitavo vrijeme nosi, a ja za njim idem i samo mašem palicom. Kako bi bilo da mu pomognem?«

Čovjek naprti jednu vreću na rame i sav sretan potjera svog magarca. Pošao magarac cestom i osjetio olakšanje. Išao čovjek za njim pogrbljenih leđa.

Ali nisu pravo ni pošli, a magarac stao. Čovjek tjerao magarca, ali ovaj kao ukopan. Podigao uši visoko - pa ni da se pomakne.

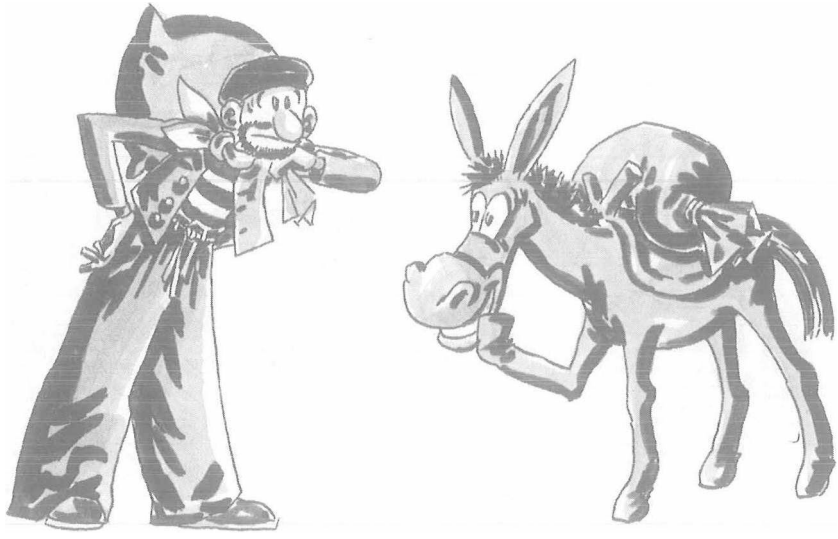

»Što je?« pomisli čovjek i skine vreću s ramena.

A što je, zapravo, bilo?

Mislio magarac svojom magarećom glavom na magareći način.

»Čovjek se sažalio nada mnom. Ne udara me više palicom. Oslobodio me jedne vreće i sam je uprtio. Pa zašto ne bi uprtio i onu drugu kad je tako dobar!? Baš se neću pomaknuti s mjesta!«

Gledali se tako neko vrijeme magarac i čovjek. Ali čovjek je brzo shvatio magarca i njegov način mišljenja. Stavio mu opet onu vreću na leda, nekoliko puta zamahnuo palicom - pa krenuše dalje.

POUKA:

Pomažeš li magarcu, dobro pazi da te ne namagarči!

gjjg MACARAC I ČAROBNJAK

Ugledao magarac čovjeka kako jaše na vjetru pa se uplaši.

- Što ti je, magarče? - nasmije se čovjek, udarivši vjetar po repu. Vjetar poskoči, ritne se i zahrže - kao konj. . .

Zagledao se magarac u jahača kakvog još nije vidio. . .

- Dobro me pogledaj, magarče! Ja sam čarobnjak, a ovaj štapić koji držim u ruci - čaroban je štapić.

- I-aaaaaaaaaaaaaa! I-aaaaaaaaaaa! - oglasi se magarac

Čarobnjak po drugi puta lupi vjetar po repu - i gle! Nestade vjetra, a pred magarca skoči veliki, zeleni, buljooki žabac! Na žapcu čarobnjak s čarobnim štapićem u ruci. . .

- I-aaaaaaaaaaaaaa! I-aaaaaaaaaaaaa! - njakne magarac, ugledavši žapca većeg od sebe.

- Sviđa ti se?

- I-aaaaaaaaaaaa! I-aaaaaaaaaaaaaa! - kimne glavom magarac.

— U što želiš cl cl te pretvorim? __ najednom r^rn- v.u,jt. v/ bnjak.

- U čovjeka! - njakne magarac, bez razmišljanja.

- Ne! To jedino nemoj od mene tražiti.

- Ali, molim te. . . odavno to želim i priželjkujem.

- Dobro. Pretvorit ću te u čovjeka. Ali samo na jedan dan! Jedan ćeš dan biti čovjek i dobro pripazi da te ljudi ne prepoznaju. Mogao bi zlo proći. . . Nemoj onda reći da te nisam pravodobno upozorio.

- I-aaaaaaaaaa! I-aaaaaaaaaaaaaaaaaa! - njakne magarac, uvjeravajući čarobnjaka da neće zaboraviti njegovo upozorenje.

Čarobnjak mahne štapićem - i gle! Na livadi se umjesto magarca - ritnuo čovjek.

Zeleni žabac zine, u njegova usta uđe čarobnjak, mahne čarobnim štapićem - i nestaše s vjetrom.

- I-aaaaaaaaaaaaaaa! I-aaaaaaaaaaaaaaa! - poskočio i potrčao čovjek-magarac. Požurio do ceste i ušao u prvi autobus koji je naišao. Ali - čim je ušao, ljudi primijetiše njegovo čudno panašanje. Došljak je kašljao i puhao na sve strane. Frktao nosom, nekome stao na nogu, nekog nepotrebno gurnuo. Gledali to i podnosili ljudi, jer nisu znali da se voze s magarcem. . . Stigoše i do posljednje autobusne postaje. Čovjek-magarac se prvi dogurao do izlaza i prvi skočio na pločnik velikoga grada.

Bio je radostan i ponosan u isto vrijeme. Naradije bi glasno zanjakao od sreće. . . Ali dobro je upamtio što mu je rekao čarobnjak - ljudi me ne smiju prepoznati!

Posvuda oko njega kretali su se ljudi i djeca. Potrčao i pokoji pas. Začuđenim, magarećim očima gledao je gradsku vrevu, široke gradske ulice, tramvaje, autobuse, automobile, bogate trgovine i blještave izloge. . . Nigdje livade, travnjaka i mirisne djeteline. . .! Nije sreo ni jednog, jedinog magarca, magaricu, ni magarčića. . . Crveno-žuto-zelene oči semafora i njihovo namigivanje uopće nije razumio. Nekoliko je puta za dlaku izbjegao prometnu nesreću. Naletješe na njega motocikl i trokolica. . . pa je počeo pažljivije promatrati kako i gdje ljudi prelaze preko ceste.

Lutao je gradom čovjek-magarac, mnogo vidio i sve doživljavao na svoj - magareći način. Prošao pored kazališta, pored gradske knjižnice i gradskog muzeja. Bio u luna-parku. Stigao u najveću gradsku robnu kuću. Vozio se pokretnim stepenicama, a kada se namjeravao ukrcati u plavi tramvaj -

spazi neku livadicu, a uz nju šumicu i izvor vode. . . Gotovo da nije zanjakao od sreće, ali se i prisjetio, da ga ne smiju ljudi prepoznati. . . Prisjetio se toga u posljednji čas! Stigao trčeći, magarac-čovjek u park, a trčao cijelo vrijeme na magareći način da su ljudi kimali glavama i kroz smijeh govorili:

- Luda li čovjeka! Rita se kao magarac!

Čim je stigao do vodoskoka, gurnuo je glavu u vodu. A voda hladna. . . Divota! Kad se napio, na magareći način, baci se na travu. Poče je žvakati i brstiti. Bila je ukusna - a on gladan. Možda je tog trenutka bio najgladniji magarac na svijetu!

Spazio ga čuvar parka, čovjek s visokom zelenom kapom na glavi, pa ga upozori:

- Što to radite, gospodine? Zar vam nije poznato da je zabranjeno gaženje travnjaka u parku?!

Vidio čuvar da ga čovjek ne razumije, pa to isto ponovi na njemačkom, engleskom i francuskom jeziku. Čuvar se uvjerio da došljaku ni to nije bilo dovoljno, pa zgranuto raširi ruke i zavapi:

- Jao meni. . . sam Bog zna, odakle je ovaj stigao. . .! Ali gladan jest - to je očito!

- Možda je vegeterijanac? - reče mu slučajni prolaznik. - Zar ne vidite da pomno žvače travu, lišće i tulipane koje je netom potrgao u cvjetnoj gredici?! - reče i sažali se nad čovjekom-magarcem. Prigne se prema njemu, uhvativši ga prijateljski za ruku i odvede u obližnji restoran za vegeterijance. Cak mu je i ručak platio. Platio dobar čovjek i nestao, uvjeren da je toga dana načinio dobro djelo. Čovjek-magarac mu na rastanku triput kimnuo glavom. Ni ovoga puta nije njaknuo da ga kojim slučajem ne prepoznaju. . . Najeo se do sita!

BIBLIOTEKA
EanEraa

Ipak, posjet restoranu nije završio slavno. Samo što ga ne otkriše! Ritnuo se čovjek-magarac nekoliko puta, prevrnuo stol s tanjurima! Zdjela puna hrane tresnula o pod, zazvečale čaše i porazbijaše se tanjuri. . . Nasta lom! Dotrčali konobari i kuhari, on ništa. Ni da trepne, ni da se ispriča a kamoli da plati štetu koju je skrivio! Pravi čovjek-magarac! Razljutilo to konobare, jedni mu zaprijetili šakama, a drugi pomisliše da imaju posla s budalom, pa ga izbaciše na ulicu kao pijanca. . .

Čovjek-magarac gledao mirno i bezazleno na ljutite konobare i smiješnog čovjeka s visokom bijelom kapom na glavi. . . Ni najmanje se nije na njih ljutio! Naprotiv, bio je sretan što ga ni ovog puta nisu prepoznali!

I tko zna što bi sve doživio čovjek-magarac u velikom gradu da ga prolaznici ne primijetiše kako obavlja veliku nuždu u parku pored nekakvog spomenika. Stigao i policajac. Zazviždao u zviždaljku, zaprijetio mu palicom, a kada je od njega zatražio osobnu iskaznicu, pravio se kao da ne zna što to plavi čovjek od njega traži. Nije znao u kojoj ulici stanuje, niti je znao odakle je stigao, niti kamo ide. Okupiše se radoznali prolaznici. Policajcu to bilo više nego sumnjivo, pa toki-vokiiem pozove policijska kola:

- Progovorit ćeš ti, dragoviću! - rekao je ljutito - ali gle, čuda! Nestade čovjeka, prekršitelja! kao da je u zemlju propao. . . Umjesto njega progovori magarac! Pravi, pravcati magarac!

- I-aaaaaaaaaaaaaaaaa! I-aaaaaaaaaaaaaaaa! - kao da je želio reći - evo ti, što mi možeš?!

Od silnog iznenađenja dežurni policajac umalo da nije progutao svoju zviždaljku. Nije mogao vjerovati vlastitim očima. Ipak, zadržao je mirnoću i ponovo preko toki-vokija nazvao 5£ - ali ovoga puta gradski zoo-vrt! Javio im je, službeno, da dođu

BIBLIOTEKA SUHE

po svog magarca koji je uhvaćen u parku pored glavnog željezničkog kolodvora. . .

- Gdje je nestao čovjek? Kako je mogao nestati? - zapitkivali su radoznali prolaznici.

- Odkud magarac? Tko ga je ovamo doveo? - zapitkivali drugi.

Dođoše ljudi iz zoo-vrta sa zelenim kapama na glavama na kojima je pisalo: GRADSKI ZOO-VRT. Uhvatiše magarca koji im se uopće nije opirao i odvedoše iz parka. Ubrzo zaključiše da nije njihov, ali odmahnuše rukom.

- Nema veze! Jedan magarac više ili manje - kome je to važno?

Stigavši u zoo-vrt, u svoje novo prebivalište, magarac odmah glasno pozdravi društvo:

- I-aaaaaaaaaaaaaaaaaaa! I-aaaaaaaaaaaaaaa!

Na njegovo zadovoljstvo odmah mu donesoše magareću večeru. Očito je da se već prvog dana snašao i da nije požalio što je stigao u grad. Primijetio je i jednu zgodnu magaricu, u koju se odmah - preko ušiju zaljubio.

- I-aaaaaaaaaaaaa! I-aaaaaaaaaaaa! Da me sada vidi moj čarobnjak! Bio bi zadovoljan kao i ja! - njakne ponovo i legne na šuštavu, mirisavu postelju, punu mirisna sijena - i. . . zadovoljan utone u tvrdi magareći san. . .!

ggg PUTOVANJE U MAČKOVAC

i V etko mora pružiti šapu pomirenja! - cijuknuo je miš Mišonja jednoga dana koji je u mišjoj povijesti ostao zapisan zlatnim slovima. Miš Mišonja odlučio je otputovati iz Mišograda - u Mačkovac!

Jednog drugog dana koji je također zapisan zlatnim slovima - miš Mišonja je otputovao.

Nakon dugog, zamornog putovanja pred njim se ukazao grad. Grad Mačkovac. Straža pred gradskim zidinama začudila se, ugledavši sićušnog miša kako im hrabro prilazi. Zviždeći neku veselu pjesmicu - i sam se Mišonja zadivio svojoj hrabrosti. Toga trenutka nije mislio na sijedog miša koji ga je na odlasku iz Mišograda preklinjao da odustane od tog ludog putovanja. . . Nije se sjetio niti na onog drugog miša kojemu se nakostriješila dlaka na repu - kada je saznao za tu odluku. Ni trepnuo nije - kada je iznenada, pred sobom, ugledao četiri crna zubata mačka. Oči su im zeleno zasjale - a pandže bljesnule. . .

Stao je pristojno, izvadio šape iz džepova i pozdravio mišjim jezikom: - Čiju! Čiju!

- Mjau! Mjau! - odgovorila mu je iznenađena mačja straža.

- Kamo si se uputio, putniče? Da kojim slučajem nisi zalutao? - upitahu ga crni mačji stražari, strogo se nadnijevši brcima na njegovu šiljastu njuškicu.

Pokazavši im uredne putne isprave, miš im reče posve mirno:

- Ja sam svjetski putnik - putujem svijetom, pa sam odlučio doputovati i k vama - u Mačkovac!

Stražari kimnuše glavama značajno - i propustiše ga.

Tako je miš Mišonja zakoračio svojim mišjim tabanima u slobodni mačji grad Mačkovac - poznat po svojim mačjim serenadama, mačjim festivalima i nadaleko poznatoj mačjoj operi.

Ne vjerujući da se tako jednostavno dogodilo ono - nemoguće, miš Mišonja krene i nastavi zviždati veselu mišju pjesmicu. Mačkovac, glavni mačji grad, ostavio je na njega snažan dojam.

Na trgu velikog mačjeg junaka - MAČKA U ČIZMAMA - kočio se veličanstveni spomenik glasovitom mačku. Tu je odmah ugledao mačju osnovnu školu, mačju gimnaziju, mačje sveučilište, mačju televiziju - i ŠK MAČJI SKOK. S druge strane trga smjestio se mačji vrtić, mačji restoran i velika robna kuća. Bilo je tu mnogo prodavaonica, radionica i veselih kutaka. . . Mnogo je lijepih ulica presijecalo Mačkovac. Vrijedno je upamtiti Ulicu mjeseca veljače, Ulicu mačka Feliksa, Ulicu mačka Gusara i najnoviju - Ulicu mačka - Miki Trasija! Užitak je bilo gledati gužvu u mačjim tramvajima i autobusima. Mnoge limuzine, u kojima su se vozili mačci i mačkice, jurile su velikom brzinom. Na raskršćima stajale su mačke prometnici, odjevene u plavo, a na glavama su imale lijepe bijele kape, ili kao snijeg bijele šljemove. Semafori bijahu poput mačjih očiju. . .

- Maštovit grad - cijuknuo je miš Mišonja, ne vjerujući ni sam je li to sve san - ili zbilja.

Njegovom zadovoljstvu što mu se pružila prilika da sve to vidi i doživi, nije bilo kraja. Toliko se oduševio da je i zaboravio da se nalazi u mačjoj prijestolnici. U mislima je već prezirao svoje mišje sugrađane i rođake plašljivog Mišograda - jer Mišograd je prema Mačkovcu bio pravo selo!

Promatrao je sve i posvuda zavirivao svojom šiljastom njuškicom. Njegov je fotoaparat samo škljocao. Želio je imati što više snimaka i što više uspomena - jer tko će mu poslije vjerovati kad sve bude pričao i prepričavao. . .

- To treba vidjeti i doživjeti - govorio je - ovako, kada postoje slike, mnogo je lakše uvjeriti i one najsumnjičavije u Mišogradu.

Čak je zamolio i jednu mačkicu da ga fotoaparatom slika ispred spomenika MAČKA U ČIZMAMA.

- Bit će to zaista divno! - radovao se Mišonja i zahvaljivao dobroj mačkici.

- Tko bi rekao! - cijuknuo je u hotelu MAČJA ŠAPA, glasno srčući vrući čaj.

U međuvremenu je u Mačkovcu nastala prava strka i pometnja. Vijeće grada pozvano je na izvanrednu sjednicu. Mačja policija i mačja vojska stavljene su u stanje pripravnosti. Dva službenika državne sigurnosti, preodjevena u prodavače novina, neprestano su pratila Mišonju, a da to ovaj, u svojoj mišjoj bezazlenosti, ni primijetio nije.

Nitko u Mačkovcu nije mogao odgonetnuti zašto je miš Mišonja došao u njihov grad. Ni oni najstariji i najmudriji nisu se tome mogli dosjetiti. U jednom su se svi složili:

- Miš Mišonja nije običan miš. On ima poseban zadatak. Ni jedna mu dlaka ne smije pasti s glave dok se ne dozna tajna njegova dolaska. Posebno se pazilo da se ipak ne nađe neki budalasti mačak koji za to naređenje ne bi čuo - i sve u trenu upropastio.

- Medu nama je najopasniji i najmudriji mišji špijun - govorili su jedni.

- Treba ga dobro ugostiti! Niušto ne smije posumnjati - govorili su drugi i zabrinuto vrtjeli repovima.

- Treba pozvati mačju operu i pružiti mu sve počasti - govorili su treći.

I dok su se mačke i mačci u gradskoj skupštini dogovarali kako bi što prije saznali tajnu njegova dolaska - miš Mišonja se već zadovoljno protezao u prostranom mačjem krevetu i ubrzo zaspao pravednim mišjim snom. Ujutro se

MiiHrarrag
a1fIFKra

probudio rano. Nije želio uzalud tratiti vrijeme u krevetu. Istuširao se, počešljao i pošao na doručak. No tada se dogodilo ... No tada se dogodilo ono. . . tada se dogodilo ono strašno - što ga je zaprepastilo! Primijetio Mišonja kako konobar u restoranu umjesto sirom goste poslužuje mišjim repovima, noseći ih na pladnju priređene na mačkovački način.

Širom je otvorio oči i zdvojno cijuknuo:

- Cijuuuuuuuuuuuuuuuuu! - umalo da nije pao u nesvijest.

Mačku konobaru pade pladanj na pod, a kuharu od uzbuđenja pala kuharska kapa u umak. Sve se uskomešalo. Skočio Mišonja kroz hotelski prozor i počeo bježati, glavom bez obzira. Tog je trena, napokon, i sam shvatio da se nalazi u najopasnijem gradu na svijetu. Bježao je i bježao. . . Skrivao se - pa opet bježao. . . Za njim jurili mačji konobari, mačja policija i mačja vojska. Čitav se Mačkovac digao na noge. Zakrčile se sve ulice i trgovi. Ni iglu nisi mogao provući kroz njih. . .

Ipak - Mišonja je uspio pobjeći iz te gužve i zbrke. Pobjegao je i pokraj mačje straže koja, ne sluteći ništa, nije ni primijetila njegov bijeg. Ni sam nije znao kako se našao u rodnom Mišogradu. . .

- Evo me, braćo! - cijuknuo je - ali bilo je to i posljednje što je rekao. Junačko srce miša Mišonjc - više nije izdržalo!

Izdahnuo je, a da nikome nije progovorio ni riječi o onome što je doživio.

Mudri u Mišogradu uzeše fotoaparat miša Mišonje, a drugi još mudriji pročitaše njegov dnevnik s putovanja - i stao im dah od strave i užasa. Kada su mišji fotografi razvili film i ugledali sliku miša Mišonje kako ponosno stoji pred spome-

 nikom na trgu MAČKA U ČIZMAMA - svima je od straha pao

mrak na oči. Zbog toga je hitno izdana naredba da se upale sva svjetla i sve neonske reklame u Mišogradu. Ali ni ta mjera nije mnogo pomogla. Mrak je i dalje ostao pred očima mnogih, a nekima će, kako sam obaviješten, taj mrak ostati za čitav život.

Ni Mačkovac nije prošao bez uzbuđenja. Predsjednik slobodnog grada Mačkovca, Mačko Mucić, dao je ostavku na svoj položaj. Šef policije grada Mačkovca, Mrnjaukalo Zlo-Okić, završio je u strogom mačjem zatvoru. Mačak konobar, koji je za sve kriv, bio je protjeran sa svom svojom brojnom obitelji - iz Mačkovca. A bilo ih je tada - sedamdeset sedam repova. Straža oko slobodnog grada Mačkovca udeseterostručena je.

Na spomen hrabrom mišu Mišonji odlučeno je da se glavna ulica u Mišogradu nazove - ULICA MIŠA MIŠONJE.

LUTAK OBLUTAK

*L

LUTAK OBLUTAK

Sjedim i razmišljam. Koliko sam star? Tek tri dana, ili možda tri milijuna godina?! To ne zna ni čovjek koji me sastavio i ljepilom zalijepio. Imam okruglu glavu, obli vrat, pozamašan trup, noge i ruke. Kistom su mi načinjena usta, nos i oči. Čak sam i šešir dobio!

Od kamenih oblutaka postadoh to što jesam. Lutak Oblutak! Lice mi je veselo, a pogled zagonetan. Na radnom stolu moga gospodara upoznao sam Tamaru, vitku balerinu, u

prozirnoj, lepršavoj haljinici. Stoji vješto na vršcima prstiju jedne noge. Druga joj je noga visoko u zraku. Čini se kao da lebdi. U nju sam se zaljubio. Kako da joj kažem da je volim? O tome neprestano razmišljam. Gospodar nas često pogledava i motri. Je li primijetio da sam zaljubljen? Ah. . .! Smijem li voljeti balerinu koja tako vješto stoji na vršcima prstiju jedne noge?! Ne znam.

Još sam prije tri dana svojim razdvojenim oblucima osluškivao šum vjetra i osjećao valove morske. . . Ni slutio nisam da ću postati lutak. Sada, kad posjedujem oči, gledam i vidim posve drugačije! U mojim kamenim grudima kao da nešto kuca. Zavolio sam gospodara, ali se bojim da bi mogao prebrzo otkriti moju tajnu. To, zasada, ne bih želio. Ako je ipak netko primijeti, neka to bude Tamara, nježna balerina u koju sam zaljubljen. . .

NEOBIČAN ZEC

(3koči odjednom nekakav zec preda me. Namigne lijevim okom, namigne desnim okom, strigne ušima, uozbilji se - i nestane!

Protrljam oči. Obazrem se oprezno. Muk. Tajac. A zec kojeg sam sasvim dobro vidio, kao da je u zemlju propao. Ni snašao se nisam, kad eto ti zeca ponovo! Ali ovog puta jedva da je bio veći od miša. I tako malen bio je ozbiljan i strog. Strah zagospodari nada mnom. Kao da je dobio zadatak da netremice motri svaki moj pokret. Koliko me dugo motrio ne znam. Odjednom je nestao!

Znao sam da na tome neće ostati. Ponovo se vratio, ali takvog zeca u životu nisam vidio! Golem. Brkat kao djed Nikola, zubat i okat kao njegov magarac. Pogleda stroga kao semafor na crveno. Strižući metar dugim ušima i škripeći zubima, zaprijeti mi posve nerazumljivo. Noge mi se okamenile, ruke odrvenjele. . .!

. . . Srećom, zvuk kreštave budilice prekine stravičnu tišinu, a zec nestade i pobježe netragom.

Ni razbudio se nisam, a već mi je u ruci bila olovka, da što prije pribilježim ovaj slučaj. Da sam kojom srećom imao fotoaparat ili filmsku kameru, snimio bih ja tog zeca koji me na smrt preplašio, a kojeg se još uvijek pribojavam. . .!

PRKOS

U vukao se jednoga dana u dječaka Ivana prkos. Kako i otkud je stigao, nitko nije znao. Prkosio je sve više i svakoga dana bio veći! Zabrinuše se i mama i tata i djed i baka. A kako i ne bi. Prkos postao veći od dječaka! Prestao Ivan rasti, a rastao samo prkos, koji nije dopuštao Ivanu da jede hranu od koje djeca najbrže rastu. Tražio prkos umjesto mlijeka za doručak samo coca-colu, za ručak zahtijevao sladoled, čokoladu i kolače, a za večeru kekse i bombone. Na užinu nije ni pomišljao. Preko cijelog dana žvakao je žvake.

Uvjeravali Ivana da to nije dobro, ali prkos je tjerao svoje. Jednoga dana mama i tata odlučili tome učiniti kraj. Složiše se s tom odlukom i djed i baka, iako su baš oni najviše popuštali prkosu. Naredio prkos Ivanu da odmah triput lupi nogom o pod. Lupio Ivan nogom triput, pa još triput. Ali uzalud. Natjerao prkos Ivanu suze na oči i plač na usta. Nije pomagalo. Nitko nije popuštao prkosu. Nije bilo drugačije ni dan kasnije, pa i nekoliko dana nakon te važne odluke.

Vidio prkos da više ne može prkositi, pa počeo popuštati. Dopustio Ivanu da za doručak popije kakao. Dopustio mu da za ručak posrče juhicu, pojede varivo, meso i salatu. Niti oko užine nije bilo suza. Dopustio mu da sam poslije večere opere ruke i da svakog jutra i navečer prije spavanja opere zube. I gle! Ivan počeo rasti. A prkos nestade. Neprimjetno kako se i pojavio. Sigurno se vratio svom magarčiću od kojeg je pobjegao onoga dana kad je upoznao Ivana. . .

STIDLJIVA PRIČA

JL riče postoje posvuda oko nas. Ima ih ovdje i ondje, tu i tamo, blizu i daleko, negdje visoko i negdje duboko - i tko zna gdje sve ne! Skrivaju se one i u nama. I misliš - s njima je najlakše. Ali šipak! Uzmeš olovku i papir da je napišeš, jer priče moraju biti napisane da bi bile pročitane. Ali priča kojiput negdje zapne. Umiri se. Neće van. Ne želi to. Uspavala se i bezbrižno uživa. I što sad? Zovem je, a ona se pravi gluha. Uzalud je molim. Olovka nestrpljivo šara i skakuće po bjelini papira, ali to što šara, nije priča. Činim što mogu. Puštam olovku da se malo odmori. Olovka čeka. Čekam i ja. Mislim. A priča? Što je s njom? Pojma nemam. Bit će da je neodlučna i nestrpljiva. Čekamo još neko vrijeme. Pokušavam čekati što strpljivije. . . U tišini. Kao mačak ispred mišje rupe. Ali, ponekad, niti to ne pomaže! I - od priče ništa!

A jednog sam trena bio siguran da sam je ščepao. Ipak, nestala je, a ne znam ni gdje ni kako. Kao voda između prstiju . . . kao san. I što sad? Red je da vam se ispričam. Imao sam najbolju želju da vam napišem priču. Nježnu. Ljubavnu. . . Čini mi se da je bila i previše stidljiva. . . Sigurno. Bila je stidljiva! Ali znam. Proći će je to. Neće dugo izdržati. . . Zbog vas - dakako!

PRIJATELJ

I rijatelj prijatelja mojeg prijatelja pozdravi me prijateljski i reče:

- Ja sam prijatelj prijatelja tvoga prijatelja. Htio bih postati i tvojim prijateljem.

- Pa ti si već sada moj prijatelj - rekoh. - To si već zbog toga što si prijatelj prijatelja mojeg prijatelja!

- Ali to ne mora biti tako! - reče prijatelj prijatelja mojeg prijatelja i sumnjičavo zavrti glavom.

- Kako to misliš? Pa nisi mi valjda neprijatelj?

- Neprijatelj ti nisam, ali nije ti svatko prijatelj tko ti neprijatelj nije. . . Čovjek dobro poznaje svoje prijatelje. S neprijateljima je drugačije. Za neprijatelja često ne znaš da ti je neprijatelj. Lukav je. On često posuđuje smiješak prijatelja i lažno pruža ruku prijateljstva da te zavara. . .

- Dobro - rekoh - nemam ništa protiv toga da mi postaneš prijateljem. Ali znaj da se prijateljstvo ne dokazuje riječima. . . Djela su potrebna da se prijateljstvo dokaže.

Toga trena prijatelj prijatelja mojeg prijatelja pruži mi ruku i izusti blago:

- Pričekajmo dan i čas kada ćemo to i dokazati.

Rekao je to tako uvjerljivo da sam toga trenutka osjetio da ćemo postati pravim prijateljima. . .

ZAGONETNI DALIBOR

Li ar ga ne vidiš?

- Vidim, vidim! Izviruje iza ugla. . . Vidi mu se nos i čuperak kose.

- To je onaj Dalibor iz Strme ulice! - šapnula je Mira svojoj sestri Marini.

- Dolazi. Budi mirna da se ne pomakne zavjesa. Mogao bi primijetiti da se skrivamo iza nje.

- Kako znaš da je baš on?

- I jučer sam ga vidjela. Već tri dana u ovo isto vrijeme protrči i ubaci nešto kroz prozor. . .

- A što? Što ubacuje? Ništa mi o tome nisi govorila. . .

- Jučer je ubacio cvijet, prekjučer mali zrakoplav, načinjen od papira. Vidjet ćeš. . . I danas će nešto ubaciti!

I zaista. Projurio Dalibor ispod prozora kao vjetar. Čuli se koraci s pločnika. A na parket u sobu pokraj zavjese sletjelo nešto bijelo. Ovoga puta nije bio ni zrakoplov, ni cvijet. . . Kroz

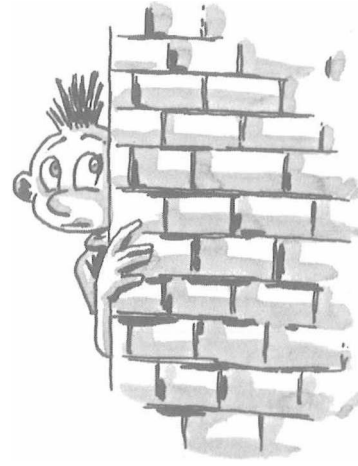

aiLiiigm

prozor uletjelo pismo. . .

- Da vidimo što piše! - nestrpljivo će blizanke u isti tren.

Zašuškao papirić, a na njemu napisane samo tri riječi:

VOLI TE DALIBOR!

Djevojčice bile istodobno i uzbuđene - i iznenađene . . . A kako i ne bi! Nisu znale kojoj je od njih pismo upućeno. Koju od njih Dalibor voli? Marinu ili Miru?

Uzbuđen je bio i Dalibor kad je pismo pisao. Zbog toga i nije napisao onu četvrtu - važnu riječ. . .!

ŠTAP

V isio štap na vješalici i na njoj se, viseći, odmarao. Visio i razmišljao:

Dobro sam i prošao u životu. Od grane sam postao štap. Čovjek tako htio i odlučio. I nije mi žao! Već davno sam mogao istrunuti u zemlji ili izgorjeti u vatri, zajedno sa stablom s kojeg sam odsječen. Ni pepela od mene više ne bi bilo! Kojiput sanjam da sam grana i da šuštim zelenim lišćem. . . I sjetim se vjeverice i ptica koje su na mene slijetale. . .

Sada pomažem čovjeku. Oslanja se na mene svakoga dana. Ni slutio nisam da ću doživjeti tako veliko povjerenje. . .

Čovjek se oslanja na mene. Svakoga dana. Njegova me ruka čvrsto prima. Svakoga dana nekamo odlazimo. Poslom ili u šetnju. Štošta doživljavamo putem. Mogao bih o tome mnogo pričati. . . Ali nisam ja za priču. Nemam za to vremena. Evo! Moj se čovjek već spremio. Opet nekamo idemo. . .

I odoše. Čovjek i njegov štap. Čuje se kako tapkaju nogostupom. Štap - koji je nekada bio grana i čovjek - koji se s njim sprijateljio. . .

czreli se čavlić i čekić.

- Dobar dan! - reče čavlić i nakloni se pristojno.

- Mislim da će ti uskoro biti dobar dan - odgovorio mu čekić lupivši četverokutnom petom po dasci stola, koji se od udarca zatresao.

- Baš sam danas veseo! - reče čavlić i poskoči tananom nožicom.

- 1 možeš biti veseo kada te još danas nitko nije udario po glavi - promrmlja čekić.

- A zašto bi me trebao netko lupiti po glavi? Što sam ja kome u životu loše učinio?!

- Ha-ha! Zašto?

- Pa da! Zašto? - poskoči čavlić vragolasto.

- Zato što imaš glavu. Zato.

- Mislim da je dobro što je imam. Tebe, na primjer, nitko ne može lupiti po glavi - jer je nemaš!

- Imam li glavu ili nemam - to nije tvoja briga - razljuti se čekić i samo se čulo:

- Zvek! Zvek! Zvek! - zveknulo je. . .

- Jao! Jao! Jao! Zašto si me udario?

- Zato da tvoja pametna glavica ima o čemu razmišlja-ti. . .!

- Zvek! Zvek! - ponovo se čulo.

- Jaooo! Jaooo! - ponovo zajauknuo čavlić, a šiljasta mu nožica nestala u dasci stola. . .

- Što ću ja sada ovdje - upitao je čavlić tužno - ni pomaknuti se ne mogu?

- Ovdje ćeš ostati - da se ovaj stol više ne klima.

- A kako dugo?

- Tko zna? Možda čitav život - ako te kakva kliješta prije ne izvuku.

I stol i čavlić još su ovdje. Tko ne vjeruje može ih doći pogledati. Lijepo se vidi čavlićeva glava na desnom kutu stola.

A čekić? - Nekamo je odlutao, u susret nekom novom čavliću, da i njega - s vezom, ili bez veze - lupi po glavi!

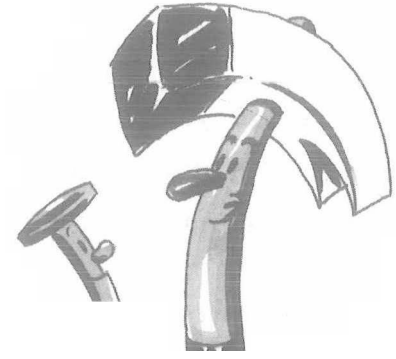

BRBLJAVI NOS

./Vekada davno, tko zna kad - nos je bio taj koji je posjedovao dar govora. Govorio je mnogo i evo kako se posljednji put hvalio:

- Glavni sam i najvažniji na licu. Lijevo je od mene jedno posve beznačajno uho, a desno drugo uho. Ispod mene su lakoma usta a iznad znatiželjne oči. Jedino sam ja u sredini - i zato najvažniji!

- Što to čujemo? Što to moramo slušati? - čudile se i bunile uši.

- Slušajte me dobro, vi uši! Pogledajte me, oči! Ja sam jedan, a vi po dva. Znači: vrijedim za dva! Ha-ha! Vrijedim za dva! Glavni sam i nezamjenjiv. Svoj posao obavljam sam. Lice bi bez nosa izgledalo kao bundeva. ..As dva nosa? Zamislite to ako možete! Ha-ha-haaaaaa!

- Što to čujemo? Što sve moramo danomice slušati - zapomagale su uši.

- Gdje god mogu ja njuškam. I spavajući radim. Jao onome koga nanjušim! - hvalio se i prijetio slavodobitno. I tko zna što bi još čule jadne uši da tog trena nije progovorio jezik:

- Njuškaj ti, njuškalo, koliko hoćeš, ali pripazi da zbog tvog njuškanja svi skupa ne dobijemo po glavi. . .!

- Ha-haa-haaaaaaaaa! - nasmijaše se prvi put usta. Iznenađen i uvrijeđen, htjede nos ljutito odmah odgovoriti. Htjede, ali mu zapele riječi u nosnicama. Tako je zanijemio i ušutio zauvijek. No ne bi se ipak moglo reći da je potpuno ušutio. Tu i tamo još nešto šmrcne, naročito kad zahladi. . . I to je sve što mu je ostalo od nekadašnjega govora.

Uši su jedno vrijeme bile zadovoljne. No pokazalo se poslije da je i jezik dobro iskoristio naslijeđeni dar govora. Čuo se i kad treba i ne treba. Ali što možemo! Zasigurno je zbog toga i nastala ona poslovica: Šutnja je zlato!

U Vesninom srcu probudila se Ljubav. Probudila i šapnula:

- Volim Zvonka!

Nitko nije čuo što je Ljubav šapnula toga trena.

Nitko - osim Vesnine Tajne.

Popela se Tajna na prozorčić Vesninih očiju i gledala van: dan je bio sunčan i radostan. Večer puna opojnih mirisa i sunčeva rumenila.

U Vesninu srcu probudila se Ljubav i srce joj je postalo pretijesno. . . Htjela je poletjeti visoko do sunca u modri svod - visoko do zvijezda. A Tajna je i dalje nestrpljivo provirivala kroz modre prozorčiće Vesninih očiju.

- Volim Zvonka! - ponavljala je Ljubav.

- Ne govori tako glasno - šapne Tajna.

- Neću izdržati. . . Sve ću reći Zvonku. Evo sada ću mu reći!

- Ništa ti nećeš reći! - javi se iznenada Vesna ugledavši Zvonka kako joj dolazi u susret.

- Tajne nikada ne govore. . .

- Govore, govore. . . - ali one govore šutnjom!

»Možda imaš pravo, Tajno moja«, pomisli Vesna, a obrazi su joj toga trena bili crveni kao dvije plamene ruže.

BAKINA JABUKA

U ruci držim rumenu jabuku. Držim jabuku i mislim na svoju dobru baku i staro stablo koje je svojom krošnjom nadraslo krov kuće u kojoj je baka stanovala. I gle! Čujem bakin drhtavi glas. Čujem i svoj dječji glasić i grlicu s grane i zvižduk kosa žutokljunca. Sjetih se uzbudljivog veranja po tom čudesnom stablu kojeg više nema. . . S njim sam proživljavao sva četiri godišnja doba: zimu, proljeće, ljeto i jesen. . . Koliko je rumenih plodova dozrelo svake jeseni na tim granama? Tko zna! Godine bijahu rodne, a jabuke tako mirisale, mirisale. . . I sada osjećam taj miris od kojeg me prožima neka čudna toplina koju ne mogu riječima opisati. . .

i sjetih se onog dana kada sam bio prvi put istinski začuđen bakinim riječima. Držala je jabuku u ruci i rekla mi da je svaka jabuka u proljeće bila bijeli cvijet - jedan od mnogih nježnih cvjetića oko kojih su zujale pčele i lepršali leptiri. S nevjericom sam je slušao i odjednom upitao - tko je to čudo smislio. . .! Blago me pomilovala po glavi i bez riječi prstom pokazala prema nebu. Mnogo godina kasnije spoznah da je ljubav snaga koja je od cvijeta stvorila jabuku! Ljubav je stvorila čudo. 1 više od toga. Od čuda - stvorila je čudo! Svakoj jabuci podarila je nekoliko smjenki i u njima dio svoje vječnosti.

Onog proljeća kad je moja baka napustila svijet, stara jabuka nije prolistala. . . Godinu dana kasnije stigoše radnici s krampovima, lopatama i buldožerom. Srušiše bakinu kuću. Električnom pilom prerezali stablo, sasjekli grane, a korijenje iskopali. . . Na zelenom prostoru, gdje je bio bakin vrt, sagradiše vitku trokatnicu!

Doselili novi stanari. Nove djevojčice i dječaci zaigraše nove igre i nitko od njih nije znao za radosti koje mi je ljubav godinama darovala s grana bakine jabuke. . .

1 sada, s jabukom u ruci, mislim na svoju dobru baku, na bijeli cvijet jabuke i ljubav koja je i ovom plodu podarila nekoliko sjemenki - i u njima dio svoje vječnosti.

DJEČAK LEPTIR

Jednoga dana, nakon podnevne šetnje, reče Robert svojoj baki Bernardi sasvim ozbiljno:

- Bako, ja želim postati leptir!

- Leptir? - ponovi baka upitno.

- Da, leptir. Htio bih postati leptir. To mi je jedina želja!

- Jedina želja? A zašto? - začudi se baka Bernarda.

- Dosadilo mi više biti dječak!

- Dosadilooooooo?

Baka Bernarda značajno podigne lijevu obrvu, pogleda ga preko naočala iznenađeno, ali prije no što je išta stigla reći - Robert nastavi bučno:

- Leptir, leptir želim postati! Leptiri su tako lijepi. . .

- Pa ti si, Roberte, ljepši od najljepšeg leptira. Ti si moj unuk jedinac. . . i moja maza!

- Dosadilo mi biti jedinac! Dosadilo mi biti maza! Dosadilo mi igranje autićima i pospremanje igračaka! Dosadilo mi prati zube. . . ruke. . . i sve mi je dosadilo! Leptiri ne moraju jesti za stolom, a kad god to požele, posrču sokić iz mirisnih, cvjetnih čašica. . . Leptiri su slobodni - a ne kao ja. . . Leptiri nisu nikada sami. . .

- Ni ti, Roberte, nisi sam! Imaš svoju majku Helenu koja te rodila i koja te voli. Imaš oca Filipa - i on te voli. Imaš mene, svoju baku Bernardu koja te voli i uvijek kaže da si ti njezino sunce - reče i poljubi ga nježno. - Veliš da si sam - a imaš tetu Robertinu, tetu Jozefinu, tetu Kristinu i strinu Luciju!

anpiđ

Imaš strica Gustava i tetka Mislava. . . i svi te mnogo vole i maze. . . Svi te volimo!

- Ali ja bih ipak želio biti leptir! I tko mi to može zabraniti? - ljutito je nastavio Robert.

Zamislila se baka Bernarda, pomilovala svog Roberta nježno po kosi, poljubila ga u desni i lijevi obraz, pa bez riječi otišla u svoju sobu. Istog je dana sve ispričala majci Heleni i ocu Filipu - a otac reče:

- Proći će ga to. Za sve su krive bajke i priče koje svake večeri sluša prije spavanja.

I strogo zabrani da mu se pred san pričaju priče. Ni crtiće u kojima je bilo leptira, nije više smio gledati.

Ali ljubav prema leptirima i cvijeću Roberta nije napuštala. Kad god bi vidio leptira, razveselio bi se i uzbudio. Silno je želio da ga uhvati, pa čak i da mu počupa nožice i krilca. . . da, i to je poželio - a toliko ih je volio i divio im se! Sigurno im je bio zavidan na slobodi koju je želio i zamišljao.

Jednoga dana, gledajući u vrt s balkona, ugledao je nekoliko leptirića iznad ružina grma. Gledao ih je kako oblijeću žute cvjetove i kako se igraju i love u zraku. . . Gledao ih je netremice, zadivljeno - bez daha. Koliko ih je dugo promatrao, nije znao - ali, odjednom osjeti nešto neobično. Čudesno! Osjetio je kao da lebdi u zraku - lagan poput pahuljice. . . 1 gle! On, Robert, više nije bio dječak. Postao je leptir među leptirima. . . u društvu svojih novih prijatelja za kojima je toliko čeznuo. . . Prvi put spustio se među latice žute ruže koja ga je svojim opojnim mirisom primamila. Prvi put je okusio sok koji je srknuo iz mirisne, žute čašice i osjetio čaroliju jednog drugog svijeta, koji do sada nije poznavao.

A onda se odjednom sjetio svoje bake Bernarde. Pogledao je prema balkonu. Upravo je sjela u naslonjač ispleten od vrbovih šiba - i poletio k njoj, zajedno sa svojim novim prijateljima.

- Bako, bakice! Evo me k tebi, sada sam leptir - govorio je i triput obletio njezinu sijedu glavu - ali baka Bernarda ga nije mogla čuti, jer je leptir-Robert izgubio dar govora. Vidio Robert da ga baka nije primijetila, pa se spusti na njezinu staračku, izboranu ruku. Starica ga ugleda i šapne, da joj došljak ne pobjegne: - Leptir!

Vidio Robert da baka niti ne pomišlja da je to on - njezin Robert, pa poleti s njezine ruke na njezino lijevo rame, s ramena na glavu, a s glave odlepršа u vrt za svojim prijateljima. Zaplesali leptirići kolo u zraku iznad procvaloga ružinog grma.

- O, kako je divno što sam leptir! - uzdahne Robert i reče zadovoljno samom sebi: »Kao da nikada nisam bio dječak!« Toga trena nije ni mislio da ni leptirima ne cvjetaju uvijek ruže . . . pa je već istoga dana gotovo stradao. Pukim je slučajem izbjegao smrtnu opasnost - umalo da ga nije progutao jedan svračji proždrljivi kljun! Saznao je toga dana leptir-Robert da leptiri ne smiju pokisnuti - a umalo mu se i to nije dogodilo! Spasio ga od kiše jedan plavi leptirić. Ipak, bilo je sjajno! Čim je kiša prestala, ispio je nekoliko slatkih sokića s plavim prijateljem, iz mirisnih cvjetnih čašica. . . za prijateljstvo i laku noć . . . Zaspaše na ružinom grmu, opijeni mirisom ruža, sanjajući daleke zvijezde, koje treptaše visoko, visoko. . .

Sutradan je leptir-Robert opet poželio vidjeti svoju baku Bernardu - ali bake nije bilo na balkonu, nije ju vidio ni dva dana kasnije, pa se zabrinuo za nju da nije možda bolesna.

Zvali ga leptirići i leptiriće na igru i on je načas zaboravio na brigu koja ga je počela mučiti. . . Odmarajući se, među laticama ruže, sklopljenih krila, nije ni slutio opasnost koja mu je iznenada zaprijetila. . . Nekoliko se dječaka šuljalo, sasvim tiho, oko ružina grma - po travnjaku. I sasvim se jasno čulo što govore:

-Jesi li vidio onog leptira? - šaptom će jedan od njih.

- Prekrasan je!

- Takvog još nemamo u našoj zbirci - reče drugi.

Pogledao leptir-Robert da i on vidi toga najljepšeg leptira, misleći na leptira koji je upravo slijetao na susjednu ružu. . . ali - u zao čas! Odjednom, kao da ga je nebo poklopilo! Bio je uhvaćen. Leptiri, njegovi prijatelji, poletješe visoko. . . A njega - ispod zelene mreže, koja služi za hvatanje leptira uhvatiše snažno, poput kliješta - prsti ruke! Pokušao je pobjeći, ali uzalud! Htio je vikati - nije mogao. Lepršao je krilima - i bio je bćspomoćan.

- Pustite me, dečki! Ja nisam leptir. . . - kao da je čuo negdje iz daljine svoj glas, svoj očajnički glas - ali, što je vrijedilo? Otkako je postao leptir - Robert je izgubio dar govora. Sve je mogao čuti. Sve je mogao vidjeti - ali ni jedne jedine riječi više nije mogao izustiti.

Bespomoćan i beskrajno slab, stisnut među dječakovim prstima, jedva je disao. A dječak koji je trčao dugim hodnikom uzvikivao je:

- Imam ga! Ipak sam ga uhvatio. . .!

Siguran da će mu dječak nanijeti veliko zlo - leptir-Robert poviče posljednjim snagama. Srce mu je ludo kucalo i htjelo iskočiti iz grudi.

- Ja nisam leptir! Ja sam dječak! - vikao je. . . vikao. . . a jedna ga je igla probadala s leđa - i prolazila svojim šiljkom kroz njegove grudi. . .

- Gotovo! - izustio je još posljednjim snagama, slušajući dječaka kako veselo uzvikuje:

- Bit će to najljepši leptir u mojoj zbirci! Najljepši - velim vam.

I u tom se trenutku dogodilo čudo! - Dječak Robert se probudio! Obliven hladnim znojem - nije znao što se to s njime događa. Je li dječak - ili leptir?

Čudesan san koji ga je netom pretvorio u leptira - bio je istodobno divan, uzbudljiv, stravičan i nezaboravan!

Robert ga zaista nikada neće zaboraviti. Nikada više nije poželio, niti u snu, biti ništa drugo nego ono što jest: DJEČAK. I dalje je volio leptire i cvijeće. . . ponajviše žutu ružu, u koju se zaljubio. . . tada kad je bio leptir.

Enl tire ~je/ uviek te--l-e-doa--o---s---d--l-v-l —ienlem ¯; n- ;l-l-e---l-h- --h--v--a--t-a/o — ----
Dobro je osjetio kako je to biti uhvaćen i bespomoćan pred iglom koja mu je prijetila. . . Osjetio je kako je biti bespomoćan i kako se velika bol i nesreća može nanijeti okrutnošću - slabijima. . .

Baka Bernarda nikada nije saznala za onaj čudesan doživljaj, kad je Robert sletio na njezinu ruku - kad je bio leptir. . .

SLONKO-BALONKO gjjg

Slonko-Balonko bio je najlakši slonić na svijetu. Tako je bio lagan da je mogao visjeti o koncu i lebdjeti u zraku. A lebdjeti je mogao jer ga je Veliborov tata napuhao zrakom iz svojih pluća - i bio tako crven u licu, kad je puhao, da se nije znalo tko je crveniji - Slonko-Balonko ili ona dva tatina crvena obraza.

Tako je Slonko-Balonko dobio veliki crveni trbuh, ružičastu surlu, dva velika uha, četiri kratke noge i repić. Čak je i kljove imao! Oči u slonića bile crne, a usta namještena na smiješak - da se vidi kako je veseo što je živ. . .

- Baš si super, sloniću - uskliknuo je tata kad mu je čvrsto svezao pupak kroz koji ga je napuhao.

Pogledavši tek napuhanog slonića, dječak Velibor nije rekao ništa - samo ga je grubo potegnuo za ružičastu surlu. Sloniću se odmah napeo trbuh i umalo da toga trena nije puknuo.

- Tako to čine dječaci koji imaju previše igračaka - reče u prolazu Veliborova baka.

- Poigraj se sa slonićem - nagovarao je tata Velibora - ali moraš biti mnogo nježniji. . . Mogao bi puknuti!

- Ne želim se igrati s njim, zar ne vidiš kako je glup?

- Baš je lijep i nježan. . . - reče mama gledajući u ružičasti balon koji je pred njima lebdio u zraku.

- Puknut će kao svaki balon - i baš bih volio da pukne!

- Dobro - reče tata i priveže balon za željeznu ogradu balkona.

- Neka gleda na ulicu i neka surlom pokazuje u kojem smjeru puše vjetar - kad se s njim ne želiš igrati.

- Idem jesti kolače! - reče Velibor i otrči baki u kuhinju.

Čuo Slonko-Balonko što to dječak Velibor govori, pa pomisli:

»Ovaj dječak nije zavrijedio ni jednu igračku. Trebam ga se što prije riješiti.«

Čuo to i vjetar pokućarac, koji je švrljao oko balkona, pa puhne malo jače. Odvezao končić s ograde za koju je bio svezan - i balončić poleti. . . Ispod njega - bio je grad, mnogo, mnogo kuća, parkovi i ulice. . .

- Kamo me to otpuhuješ, vjetriću? - pitao je Slonko-Balonko veselo mašući surlom.

- Idemo - što dalje od ovog balkona! Dalje, dalje. . .

- Tata! Tata! Tataaaaa! - uzbuđeno je vikao Velibor. - Odletio moj balončić!

- Vietar ea ie otnuhnuo — nasmije se tata — tako ti i treba kad se s njim nisi htio igrati.

- Žao mi je. Baš mi je žao što neću moći čuti i vidjeti kako će puknuti.

- Bolje da mu poželiš sretan put - nasmije se tata.

- Dočekao te prvi gromobran! - vikao je Velibor gledajući ga sve dok se nije izgubio iza najvišeg nebodera u gradu. A slonić Slonko-Balonko letio je i dalje iznad velegrada. Vjetrić koji ga je vodio, pazio je dobro da zaobidu zvonik visoke crkve i nešto kasnije, tvornički dimnjak koji je otpuhivao crni dim visoko - do oblaka. . . U jednom trenutku kad su napuštali

 grad, vjetrić ga pozdravi:

- Leti dalje sretno, moramo se rastati. Vraćam se u grad - ja sam vjetrić pokućarac.

- Do viđenja, prijatelju, do viđenja! - otpozdravljao je Slonko-Balonko, mašući veselo vjetriću ružičastom surlom, a lagana struja zraka nosila ga je sve dalje i dalje. . .

- Gle slonića! Gle! Gle! - zacvrkutale lastavice koje su strelimice letjele plavim svodom.

- Zar i slonići mogu letjeti? - upitala je mala lastavica majku - u letu.

- Kako vidiš, ovaj slonić može. Slonovi koje sam ja vidjela, u Africi, nikada nisu letjeli.

- To je onda neobičan slonić!

- Neobičan, neobičan! Dakako!

- Mogu li se s njim sprijateljiti? Mogu li?

- Možeš - reče majka lastavica i poleti prema livadi iznad koje se pojavio roj komaraca.

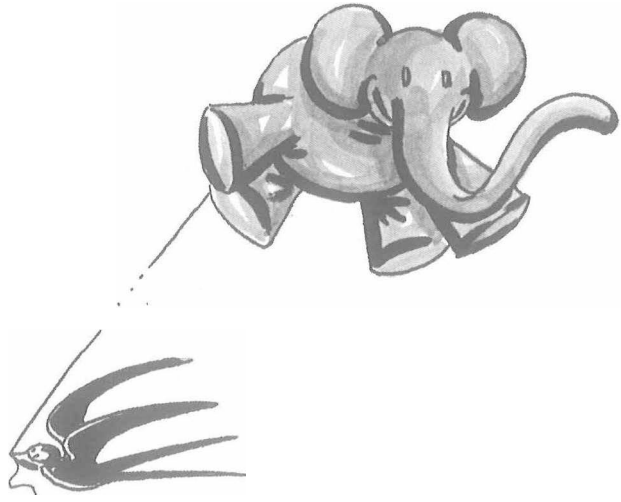

BIBLIOTEKA
BanEEB

Malena lastavica obleti triput slonica i pozdravi ga cvrkutom.

- Jao! Jao! - zadrhti uplašeno Slonko-Balonko.

- Čega si se uplašio? - u čudu je zacvrkutala lastavica.

- Bojim se tvog šiljastog kljuna. Izgleda kao igla - a igla je moj najveći neprijatelj. . . Neprijatelj svih balončića!

- Ne boj se! Kakav si ti slonić kad se bojiš male lastavice?

- Ja sam neobičan slonić. Najlakši na svijetu. . . Zovu me Slonko-Balonko.

- A što radiš u zraku ako si slonić?

- Ja sam slonić-igračka. Pun sam zraka. Napuhao me tata zločestog Velibora - od kojeg sam pobjegao.

- A kamo si se uputio? Gdje ti je gnijezdo?

- Ja nemam gnijezda. Letim i tražim prijatelje. . . Moj prijatelj vjetrić vratio se u grad, pa sam opet sam. . .

- Sloniću, naći ću ti prijateljicu koja nema igračaka. Želiš li da te odvedeni do nje?

- Želim, želim - i to odmah!

Lastavica uhvati kljunom končić o kojem je Slonko-Balonko visio i naglo ga potegne prema zemlji. Za tren su se spustili do prozora niske prizemne kućice koja se nalazila na kraju sela. Blizu šume. Prozor je bio otvoren. Pored prozora je sjedila djevojčica Gabrijela. Jedva se snašla, ugledavši neobičnog gosta koji joj je doletio kroz prozor.

- Pa to je slonić! - veselo je poskočila Gabrijela, dok je lastavica cvrkutom sloniću poželjela sreću i dug život.

- Odakle si došao k meni, sloniću? Odakle?

Slonko-Balonko nije izustio ni riječi - samo je veselo mahao ružičastom surlom.

- Pogledaj, majčice, tko nam je došao u goste - kroz prozor! - veselo je majci dotrčala Gabrijela.

- To je slonić - reče Gabrijelina majka, podigavši oči sa zakrpe koju je prišivala na rukav očeva kaputa. - Vjetar ga je donio, sigurno iz grada. . .

- Sam je došao. Je li sada moj?

- Tvoj je, tvoj! Tebe je odabrao da mu budeš prijateljica.

Slonko-Balonko na to je triput kimnuo glavom, potvrđujući surlom da je to baš tako - i nikako drugačije.

- Ti si moj! Moj Slonko-Balonko - zagrlila ga je nježno i počela pažljivo promatrati. Nježno mu opipala surlu i gledala u vesele crne oči.

Kad se malo smirila od uzbuđenja, reče mu ozbiljno:

- A sada ću te upoznati sa svojim prijateljima - pokazujući mu lutkicu i patuljka.

- Ovo je moja lutkica - Krumpirela. . . A ovo patuljak Kamenko. . .! - lutkica se pristojno naklonila, a patuljak ga samo pogledavao tužno, jer je dobro znao da nikada, baš nikada neće tako lebdjeti u zraku.

Gabrijela je sama načinila i lutkicu i patuljka - Krumpirelu od krumpira - a patuljka od kamena! Patuljku je bojom nacrtala oči, nos i usta i brzo je bio gotov. Za glavu mu je Gabrijelina majka načinila tuljak - prozvaše ga Kamenko. Sjedio je tamo gdje ga je Gabrijela postavila. A postavljala ga je često na papire, da ih vjetar ne bi odnio, jer na što Kamenko sjedne, Gabrijela je bila sigurna - vjetar neće odnijeti!

Krumpirela - lutka od krumpira, razveselila se ugledavši slonića. Bila je prekrasna, s velikim plavim šeširom, široka

BIBLIOTEKA
HHIjEIa

oboda. . . da je zaštiti od sunca. Imala je Krumpirela i prekrasnu crvenu papirnatu haljinicu - slonić joj se triput naklonio kad su se upoznavali, kako je to i red kada se upoznaje s damama - i pružao svoju ružičastu surlu na pozdrav.

- Ovo je najpristojniji slonić na svijetu - izusti tiho lutka Krumpirela, a Gabrijela se odmah složila s tom primjedbom, poljubivši slonica u surlu. Toga je dana sa slonićem u Gabrijelin dječji svijet stiglo mnogo novih i lijepih igara. . .

Gabrijela, Kamenko, Krumpirela i Slonko-Balonko dugo su se igrali - i svi su im dani bili divni. . . I danju i noću bili su zajedno. Noću, kad je Gabrijela u svom krevetiću spavala s Krumpirelom, Slonko-Balonko je čuvao stražu. Lebdio je iznad njihovog uzglavlja. . . Za svaki slučaj, da ga kakav zalutali vjetar ne odnese - Kamenko je stao na kraj konca i svojom težinom osiguravao da se ne dogodi pa da njihov Balonko - odleti.

U siromašnoj kućici, daleko od velikoga grada Slonko-Balonko našao je društvo - divne prijatelje i svi su bili sretni što su baš takvi, kakvi jesu. . . nježni, veseli i veliki - u svojoj skromnosti.

LUDI KAMEN

LUDI KAMEN

1 riča se i prepričava štošta o nekakvom ludom kamenu, ali nitko ne zna gdje se taj kamen nalazi. Jedni tvrde da je negdje ovdje, a drugi da je negdje tamo, pa se na kraju ne zna gotovo ništa o njemu. Ipak je sigurno da postoji i da je lud sto posto!

Onaj tko ga ugleda, ne može ga prepoznati, jer se na njemu ne primjećuje ništa osobito. Ponaša se kao svaki drugi kamen - kameno i tvrdo.

Treba priznati i to da kamen ne čini loše onima koji mimo njega prolaze - ne dotaknuvši ga. Naprotiv, na veliku radost ludog kamena - štošta se događa onima koji ga dotaknu ili se spotaknu o njega. Da je to zaista tako, može potvrditi i vjetar Šašonja i slon Šašoslon i ona svraka Šašasvraka - a i mnogi drugi.

Koliko je ludih taj kamen učinio - tko zna?! Ne zna to ni on sam, jer nije toliko lud da o tome vodi računa.

Jednog je dana, međutim, ludi kamen bio tužan i zamišljen. Bijaše to zbog toga jer ga već treći dan nije - nitko dotaknuo. Prošao slučajno pored njega neki osjećajan vjetar, pa ga upita:

- Što si se tako snuždio, prijatelju? Jesi li možda bolestan?

Kamen ne odgovori ništa, a vjetar je mogao čitati tugu s njegova kamena lica.

- Barem nešto reci! - zabrinuto će osjećajan vjetar i obleti nekoliko puta oko kamena.

Kamen ni tada ne odgovori ništa, pa vjetar odluči razveseliti ga. Zavrtio se oko njega poput vrtuljka. Zavrtjelo se

pritom i u njegovo] glavi, pa se spotakne o kamen. Kamen se tog trena glasno nasmije. S tri strane čula se jeka, a bore s njegova lica nestadoše, kao da ni postojale nisu. Začudi se vjetar, vidjevši to, a kada mu je kamen podrugljivo pokazao dugi nos - pojuri niz strminu vičući:

- Ja sam strašan vjetar, Šašonja. . . sklanjajte mi se s puta! Uvrijeđen sam i ljutit. . .! Sklanjajte se!

Ostao kamen na svom mjestu, zadovoljan, gledajući ludu vjetrinu kako savija grane i cestom vitla prašinu. Lukavom kamenom mirnoćom čekao je novu žrtvu.

- Evo nekog iudog vjetra - govorili su ljudi, sklanjajući se u kuće. Skakao Šašonja s brežuljka na brežuljak, pa počeo i grane lomiti. Kad mu je to dosadilo, skoči s brijega tako visoko, da je rastjerao oblake na sve strane. Vrativši se na zemlju, poče čupati drveće s korijenjem i tresti krovove kuća. Bio je lud da luđi nije mogao biti!

Tek sljedećeg dana, kad se umoran smirio, sjeti se da bi tome mogao biti kriv onaj kamen o koji se spotaknuo, pa krene u potragu za njim. Tražio ga neprestano, sedam dana, sedam sati i sedam minuta. Još je to, namjeravao činiti sedam sekundi, ali nije stigao, jer upravo na njega nasrne nekakav slon.

- Što ti je, slone? - upita ga vjetar, ali slon bijaše toliko lud, kao onoga dana vjetar, pa se htjede s vjetrom potući.

Zaletio se na njega, prijeteći mu surlom. Vjetar ga je uzalud umirivao. Ludovao slon i trčao za vjetrom sve dok se nije posve umorio, a kada se već jedva držao na nogama - reče pomirljivo:

- Dopusti, Šašonjo, da se malo naslonim na tebe. Ti si se na meni dosta navjetrio! - rekavši to, sruši se uz tresak. Ipak,

 podiže surlu i zatrubi glasno:

- Ja sam slon Šašoslon! Ja sam slon Šašoslooooo-oooooooooooon!

1 tko zna koliko bi dugo trubio da nije zaspao tvrdim šašoslonskim snom. Kada se probudio, nije znao gdje se nalazi, jer u mahnitanju nije znao kako je dolutao. Tek kada mu je vjetar spomenuo ludi kamen, slon Šašoslon se doista prisjeti. Gdje se kamen nalazi, nije imao pojma. Nije se mogao sjetiti je li na njega naišao negdje ovdje, negdje tamo - ili možda negdje drugdje. . .

- Moramo ga pronaći i kazniti! - rekne slon ljutito i krene za vjetrom - da to zajednički učine. Ali ne odmaknuše niti stotinjak slonovskih stopa, kad na njih naleti svraka. Neće svraka ni lijevo, ni desno - ni gore, ni dolje - već ravno na njih.

- Jesi li poludjela?! - hukne vjetar.

- Bježi od mene, beno jedna! - zatrubi slon.

Ali svraka zakriješti luckasto, pa sleti ravno šašoslonu na surlu. Puhnuo vjetar ptici u perje, ali uzalud. Zakriještala ona još jače, pa se poče s vjetrom svađati. Mahao slon ušima, lupetao nogama i vrtio surlom, ali se šašave svrake nije mogao riješiti.

Vidjevši da je svraka sto posto šašava, sjete se oni opet ludog kamena.

- Ludi kamen, on je svemu kriv! - šušne vjetar.

- Stala je na ludi kamen! - rikne slon.

- Ludi kamen! Ludi kamen! - ponavljala je šašavica.

- Gdje se nalazi ludi kamen? - hukne vjetar, a slon napne oba uha da što bolje čuje što će svraka odgovoriti.

- Ja sam svraka Šašasvraka! Ja sam svraka Šašasvraka! - kriještala je svraka, skačući po slonovoj surli.

- Gdje se nalazi ludi kamen? - ponavljao je vjetar nestrpljivo.

- Ne znam gdje se nalazi! Ne mogu se sjetiti. . . - kriještala je svraka i vrtjela glavom.

I zaista - Šašasvraka se nije mogla sjetiti gdje se kamen nalazi. Nije se toga kasnije mogao sjetiti ni ludi jarac, ni luda osa, pa čak ni ludi dan koji se odnekle pojavio. Nitko se nije mogao sjetiti tog mjesta. A družba onih koji su za ludim kamenom tragali, postajala je svakog dana sve veća. Svi do jednoga bijahu gnjevni i uvrijeđeni. Ali što im je vrijedilo! Nitko od njih nije ponovo nabasao na ono mjesto. Počeše već putem doživljavati kojekakve nezgode, pa odlučiše da se raziđu.

Tako vjetar Šašonja krene negdje ovamo, slon Šašoslon negdje onamo, svraka Šašasvraka negdje drugdje - dok se ostali razidoše tko kamo - netko amo, netko tamo! Razidoše se na sve strane, pa posvuda traže taj ludi kamen da ga obilježe posebnim svjetlom, kako bi se od njega svi mogli zaštititi.

Jer, s ludim kamenom nema šale! Tko na njega stane, ili se o njega spotakne, pošašavi, bar na jedan dan. A što se sve može tada dogoditi - tko zna? Naročito je opasno, ako se to, kojim slučajem, dogodi prvog travnja - ili posljednjeg dana u godini!

NEŠTO I NIŠTA

JL/ogovoriše se Nešto i Ništa da zajedno potraže sreću. Ništa nije imao ništa, a Nešto, tek toliko da je nešto imao! Dogovoriše se i krenuše prvom stazom. Sunce pripeklo. Trave se pored puta sasušile. Nježne ivančice i crveni makovi mahnuše im na odlasku, poželjevši im svako dobro. . . Putem sreli mrava.

- Dobar dan, mrave Radiću! - pozdravi ga Ništa, ali mrav, niti da ga pogleda.

- Pamoz' Bog, trudbenice - pozdravi ga Nešto. Učinilo se mravu da nešto čuje. Učinilo mu se da nešto i vidi, ali to nešto bijaše gotovo ništa, pa produži žurno, put mravinjaka.

- Hm! - reče Ništa. - Mravac nas ni primijetio nije.

- Mene je primijetio, ali mu se nisam učinio vrijednim da se zbog mene zaustavlja - reče Nešto i požuri stazom po kojoj je Ništa odmakao korak dalje.

Išli oni, išli. . . i sreli žabu.

- Dobar dan, žabice! - javi se Ništa opet prvi. Žaba ga nije ni čula ni vidjela, pa mu i ne odgovori.

I Nešto pozdravi žabu. Žaba ga pogleda, zakoluta očima, skoči i nestane preko njih, u luku.

- Hej, žabo! Žabetino! Roda te odnijela! - povikaše i nastaviše put u nadi da će im se, uskoro i sreća nasmiješiti. Dugo nisu sreli nikoga, ali odjednom, Nešto veselo poskoči i vikne:

- Netko nailazi! Možda je sreća. . .

- Već je vrijeme da naiđe - reče i uzdahne Ništa. Ali. . . Umjesto sreće, dopuzio puž. Ništa ga pozdravi na svoj, a Nešto, na svoj način. Pozdraviše ga još triput. Ali, niti ovoga puta nisu

bolje prošli. Isto se dogodilo kada su sreli skakavca, miša, leptira i psa lutalicu.

- To je stoga - ljutito će Nešto - što sam s tobom u društvu! S kim si - takav si!

- Što da radimo kad je tako?!

- Krenimo svaki na svoju stranu. Bolje sada, nego na kraju puta!

Što rekoše, to i učiniše. Ništa ode ulijevo, a Nešto udesno. Odoše svaki na svoju stranu, svojim putem, da traže sreću. . .

Možda je već sreća u tome - što se razidoše?!

ijrela Prilika Nepriliku, a ova joj prepriječi put.

- Evo prilike da ti se osvetim! - reče Neprilika nasrnuvši grubo.

Prilika se iznenadi i upita:

- O kakvoj to osveti govoriš? Umjesto grubosti, iskoristi priliku i pokaži nježnost!

Neprilika nije ni doslušala što joj to Prilika govori, već iskoristi priliku, pa je potegne za čuperak kose koji joj je nestašno stršao iznad čela.

Vidjela Prilika da joj Neprilika istinski prijeti, pa iskoristila priliku. Vješto joj se izmaknula s puta - i bjež!

Neprilika potrči za njom, ali vidjevši da je neće stići, ljuti to pogleda za njom i vikne:

- Znaj da ću ti se i za ovo osvetiti! Kad te uhvatim, potegnut ću te za nos!

Iskoristila Prilika priliku, zadovoljna što joj je Neprilika daleko iza leđa! O onom što joj je poručila Neprilika nije mnogo razmišljala, misleći da joj se za to neće ukazati - prilika!

išla Briga putem. Pješice. Pored nje škripala kola, natovarena sijenom. Cestom se kretao voz sijena, na čijem je vrhu sjedio čovjek. U rukama čvrsto držao uzde i potezao ih. Vranci, konji snažnih mišića potezaše teret. Škripili i cviljeli pod teretom drveni kotači. Gledala Briga voz sijena i čovjeka na njegovom vrhu. Istodobno pogledavala zapad. Sunce je već zašlo i prve se zvijezde pojavile. . .

- Hoće li stići? Hoće li stići na vrijeme? - šaputala je Briga, pogledavajući mlad mjesec koji je podigao svoja dva roga iznad obližnje šumice. Upalila žena fenjer i zavezala ga za stražnji dio kola - zlu ne trebalo, da njegovo svjetlo upozori brze vozače motornih vozila na opasnost. Srećom, nitko nije dolazio!

Današnji je dan bio vedar i sunčan. Sijeno je mirisalo. . .

- Bit će ga cijelu godinu, ako Bog da! - prošapće žena, prekriživši se pritom, dok je Briga nečujno tapkala uz nju pješice polumrakom.

NEZADOVOLJNA SJENA

jL/ojadilo sjeni stare kruške neprestano živjeti uz njezino pogrbljeno stablo. Poželjela potrčati kao sjena dječaka ili psa. Poželjela poskočiti kao sjena žabe ili zeca. Zavidjela čak i sjeni sporog puža koja se vukla iza njegove čudesne kućice.

Starica kruška nije ni slutila o čemu razmišlja njezina nezadovoljna sjena. Prečesto je govorila:

- Sjena je ovdje zbog toga što ja postojim. Da mene nema, ne bi bilo ni moje sjene!

- Prvom prilikom, napustit ću ovo guravo stablo! - šapnula je ljutito sjena, uvjerena da kruška više ne poštiva njezinu vjernost. Iste te večeri stigla pod stablo dva dječaka.
Prvi mršav i visok. Drugi, za glavu niži i debeo.

- To je ta kruška! - reče prvi. I tek što je to izgovorio, obojica su se već verala po stablu. Večer je bila tiha. Radoznao mjesec zavirivao je u krošnju. Zrikavci su zrikali, a krijesnice palile svoje zelene mini-svjetiljke.

- Ja sam sit! - čulo se nakon podulje stanke.

- I ja.

- Jesi li natrpao kruške u košulju?

- Jesam - odgovori piskutavo drugi glas.

- Dobro stegni remen na hlačama da ti kruške ne poispadaju! - opet će prvi.

- Ne brini! - odgovori piskutavi i skoči s grane, jer mu se učinilo da je u blizini nešto šušnulo. . .

- Sada je prilika! Sad ili nikad! - šušnula je sjena stare kruške, prislonivši se uz jednog od dječaka. lOi

Puni krušaka, dječaci su se kretali tromo i nespretno. Ali gle! Netom što se jedan od njih okrenuo, obuze ga neopisivi strah.

- Što je? - upita ga uplašeno drugi.

- Kruška nas slijedi! - jedva je šapnuo. . . Okrenuše se načas obojica. I zaista. Iza njih se bešumno pružala i slijedila ih sjena stare kruške! Mahala je i domahivala im kao da ih želi dohvatiti. Strah im je ušao u kosti. A što su brže trčali - sve je brža bila i sjena koja ih je slijedila. . . Slijedila ih u stopu. Skakala je livadom i preskakivala ograde, a krošnja joj je vijorila u tami kao kosa nekog ukletog diva! Noge dječaka otežale. Kruške iz košulja poispadale. . .

U bezglavom trku banuše do ceste. Zastadoše. Automobili i kamioni jurili neprestance. Okrenuvši se ponovo - zaprepašteni, ne vidješe više iza sebe staru krušku. Nije ih više mahnito slijedila! Kao da je u zemlju propala. Pogledaše se glupo. Bljeskali farovi i vozila nestajala u tami svojim tajanstvenim svjetlima.

Sjena, koja nikada u životu nije vidjela automobil, skoči na cestu u namjeri da stigne jednoga od njih. Poželjela biti njegovom sjenom! Da s njim ode nekamo daleko. . . daleko! U svijet. U život! Ali toga trena preko nje prešao teški kamion s prikolicom. Uplašena, skočila sjena s ceste i sakrila se u gustu kestenovu sjenu koja se polegla preko pločnika, uz cestu.

Ne vidjevši više sjenu koja ih je slijedila, dječaci ođahnuše. Okretali se i lijevo i desno, naprijed i nazad - ali prijeteće sjene iza njih više nije bilo. . .!

- Baš smo kukavice! - najednom će, ljutito, mršavi.

- Šteta krušaka koje smo pogubili.

- Ti si kriv! Prvi si spazio da nas nešto slijedi. . .

- Šuti! Bježao si da sam te jedva stizao. - Ipak, do prave prepirke nije došlo. Dogovoriše se i dadoše riječ.

- Za ovu sramotu nitko nikada ne smije saznati!

U međuvremenu, sjena stare kruške jedno se vrijeme pritajila. Uzbuđena i sretna što je prvi put u životu slobodna; zadovoljno je promatrala dječake kako odlaze, svaki na svoju stranu. Smišljala je za kime da sada krene. Prohtjelo joj se i malo šale. . . Iskrala se iza kestenova stabla i objesila mačku lutalici o rep. Vidio mačak da nešto nije u redu, pa skoči na prvu ogradu. 1 sjena poskoči za njim! Ponovilo se to nekoliko puta. Kamo god bi mačak krenuo, sjena ga je slijedila. Nakostrušio se rep mačkov od straha!

- Mijaaaaaaaaaauuuuuuuu! - Jesam li ja mačak ili nekakvo stablo? - upitao je samoga sebe, pobjegavši u najcrnji mrak.

I dok je mačak strahovao, sjena se već zalijepila za leda nekog pijanca koji je teturao nogostupom. Pomislio ovaj da je sjena drvo, pa se nasloni na nju i tresne na tlo svom snagom! Vidjela sjena da s njim neće daleko stići, pa skoči, za mišem. Preplašio se miš goleme sjene, pa pobjegne u prvu rupu.

Naišao pas. Sjena odmah priđe k njemu. Ugledao pas sjenu kako se iza njega vuče, pa poče lajati. Lajao je i režao, sve dok u nju nije ušao strah.

- Ovaj bi me mogao i ugristi! Bolje je da ga se što prije riješim - šušne sjena, smanji se i pritaji uz prvi grm. Odmakao pas. I još se dugo čulo njegovo lajanje u noći. A sjenu uhvatila tuga. . .

- Nikome nije potrebna tuda sjena! - reče razočarano i pođe nazad do stare kruške, do svog stabla, uz koje se prislonila nježno. . .

Zašuštala zadovoljno stara kruška. A imala je i zašto. Te je noći osjetila kako je tužno i teško biti bez vlastite sjene. . .

v'

Cuo medvjed travu da nešto šuška, pa je upita:

- Što to neprestano šuškaš?

- Šuškam priču. Najprije sam je šuškala plavim zvončićima. Kad su zvončići pozaspali, šuškala sam je tratinčicama, maslačku i zlatici. . . Šuškala sam je i mjesecu, sve dok i on nije zaspao, a onda. . .

- Kome ćeš je sada šuškati? Sada je jutro! - upitao je medo.

- Sada ću je šuškati tebi, ako to zaželiš. . .

- Ne! Ja ne želim da mi je šuškaš!

- Onda ću je šuškati zelenom skakavcu ili plavom leptiriću!

- Ne! Nećeš je njima šuškati - ljutito će medo i zaprijeti joj šapom.

- Onda ću je šuškati bubamari! - i ona voli nježne priče.

- Nećeš je šuškati više nikome - reče medvjed, zgrabi priču i s njom ode u svoj brlog.

- Sto ću ja ovdje? Tu nema ni jednog prozora. . . a nema ni trave koja me voli šuškati.

- Ovdje ćeš stanovati i svake ćeš me večeri uspavljivati prije sna.

- Ja to neću! Ovdje je ružno. . . - plačući se otimala priča iz medvjedovih šapa.

- Tko tebe pita što želiš?! Od danas sam ja tvoj gospo

Plakala priča i molila medvjeda da je pusti na slobodu.

- Priče moraju biti slobodne. One pripadaju svima, a ja sam ovdje zarobljena. . . Pusti me! Pusti!

- O slobodi ovdje možeš samo sanjati! - zabrunda joj medvjed, izlazeći iz brloga. Na ulaz navali veliki kamen koji mu je služio umjesto vrata.

Ostala priča plačući. Sama. Toga je trenutka bila najtužnija na svijetu. Ni znala nije koliko je dugo plakala. Trgla se tek kada je ponovo čula medvjedov korak pred ulazom. Odmaknuo medvjed golemi kamen s ulaza i ponovo ga vratio kad je ušao.

- Uspavljuj me! - naredi medo priči već s ulaza.

Priča je šutjela.

- Prkosiš? Već ćeš ti popustiti. . . - reče, zijevne triput i zahrče glasno.

Priča nije mogla zaspati. Bila je budna i nesretna. I sutradan je medvjed cijelog dana lutao i tumarao šumom. Tek se pred noć vratio brundajući. . .

- Uspavljuj me, pričo! Zašto te imam?! - viknuo je čim je stigao. Priča se stisla u mračnom kutu brloga. Prestrašena. Ali je i ovoga puta ostala bez riječi.

- Već ćeš ti progovoriti. Dosadit će ti šutnja. Priče ne mogu dugo šutjeti. Znam ja to dobro - reče i ponovo zaspi, glasno hrčući do jutra.

Priča nije ni ove noći oka sklopila. Čeznula je za slobodom. Ujutro je medvjed ponovo pošao u šumu - i navečer, kada se vratio, ponovo je zahtijevao od priče da ga uspava.

Priča je ponovo šutjela.

- Progovorit ćeš ti, progovoriti. . - brundao je, uv
ren da je nije uzalud zarobio.

Ali sljedećeg jutra spazila priča tračak svjetla kako ulazi u brlog. Medvjed nije dovoljno namaknuo kamen na ulaz. Spazila to priča i pobjegla iz brloga. Ugledao medvjed priču kako bježi šumom, pa potrči da je stigne. Već je došla do trave . . . Primijetivši medvjeda iza sebe zavapi:

- Jaooooo meni! Opet će me zarobiti. . .

- Neće! - bljesne sunce i spusti sjajne, zlatne ljestvice u travu. Poskočila priča na sunčeve ljestvice i nestala. . . Stisnuo oči medo od iznenadnog bljeska, a kada je ponovo pogledao, priče više nije bilo. . .

- Gdje je mogla nestati? Gdje? - gunđao je ljutito. Pretrčao triput zeleni brežuljak, amo-tamo se vrzmao. . . Ali uzalud. Priča kao da je u zemlju propala! Ljutit na sebe i još više na onaj golemi kamen na ulazu. . . Zgrabi od jada golemu kamenčinu, pa je baci s planine. U provaliju. . . Vidjele zvijeri da je medvjed ljutit i da smrknut luta šumom, pitahu jedni druge - što mu se to moglo dogoditi. . .

Nitko nije ništa znao o priči - a travu nitko ništa nije pitao.

- Gdje je naša priča? - upitaše plavi zvončići prije spavanja.

- Što se dogodilo s njom? - A trava im zašuštala ono što je znala. Tiho, pa sve tiše i tiše - dok ne pozaspaše svi. . .

Ah! Divna je to i sretna priča. Nikada se više nije vratila na zeleni brežuljak. Po blještavim, sunčevim ljestvicama stigla je u sunčevu kućicu i tamo svake večeri uspavljuje sunce koje joj je podarilo slobodu.

Noću se vozi u mjesečevoj srebrnoj barci i zajedno s mjesecom prebrojava zvijezde. Pred zoru i njih uspavljuje. . . a zvijezde joj poklonile zlatne iskrice od kojih sja i blješti, poput novorođene zvijezde. . .

Začudo, stigao i medvjed do zvijezda. Poveo sa sobom i malog medvjeda. Voze se u sjajnim zvjezdanim kolima i traže odbjeglu priču. U velikim kolima veliki, a u malim - mali medvjed! Za vedrih noći mogu se sa Zemlje lijepo vidjeti. . .

BAJKA O BIJELOM I CRNOM LABUDU

Jedan Dan koji je granuo suncem, sišao nad jezero.

- Divnog li jezera! - uskliknuo je kad se spustio nad zelenu vodu. Uistinu, jezero bijaše čarobno. U njegovoj vodi kupalo se sunce. Breze i topole ogledavale se u njemu. Lopoči su cvali bijelim, a lokvanji žutim cvjetovima. Zlatne ribice i račići nastanili njegove dubine, a nad njim letjeli leptiri, poput letećih cvjetova. . . Na jednom kraju rasla trstika. Lišće njezino treperilo na vjetru, a trstenjak savio gnijezdo u njoj. Pjevao i uživao u slobodi. . .

Dan bijaše zadivljen gledajući gorski vrh potopljen u vodi i šumu tamnozelenu. Sunce se diglo visoko i padalo sve niže. A Dan ostao na jezeru. Zapad već postao plamenocrven. Trebalo je otići unepovrat. Ni pomisliti nije mogao da se nikada više ne vrati na ovu zelenu vodu i ne posluša pjev trstenjaka. . . I odlučio je nešto, što još niti jedan dan nije učinio. . . spusti se u šumu pored jezera - i tu dočeka noć. Uzalud ga je sunce dozivalo. On je ostao!

Noć došla sasvim tiho do vode. Dotakla svojom halji-nom jezero. Dotakla svojom kosom granje i začas je sve ovila tamom. . . I gle! Trstenjak je zapjevao još ljepše, još tužnije. Pjesma je odzvanjala jezerom. Noć sjela pod brezu, na travu. Zagledala se u vodu. Šum trstike bio je tih. Zvijezde su već titrale na nebu. A mjesec spustio svoj čamac u vodu i zaplovio jezerom.

Gledala Noć srebrni čun i valove na jezeru. I slušala pjesmu. . . I Dan se zagledao iz šume. Nikada još nije ovo vidio: mjesec zaplovio prema trstici. . .

- Hoće li odnijeti trstenjakovu čarobnu pjesmu? - uplašio se Dan.

Ali trstenjak je pjevao dalje. San se šuljao od stabla do stabla, od grane do grane. Zrikavci su zrikali, a krijesnice palile svoje zelene svjetiljke. Noć koja je nepomično sjedila pod brezom, očarana pjesmom trstenjaka, odjednom primijeti neobično svjetlo u šumi. Dohrli brže. Imala je što vidjeti. . .!

- Otkud Dan u ovo doba? Tvoje je vrijeme prošlo! - ljutila se Noć mašući svojom crnom maramom.

- Priznajem. Moje je vrijeme prošlo - odgovori joj Dan. Lice mu zasja iskrenošću, pa joj ispriča kako je ostao očaran pjesmom trstenjaka na jezeru.

Noć ga je slušala, slušala i slušala. . . a onda odoše oboje, rukom pod ruku, do jezera. Zajedno su slušali tu čarobnu pjesmu. 1 Noć kao i Dan odluči što još ni jedna noć do tada nije učinila. Odlučiše ostati zajedno. Na jezeru koje ih je svojom pjesmom sjedinilo. . .

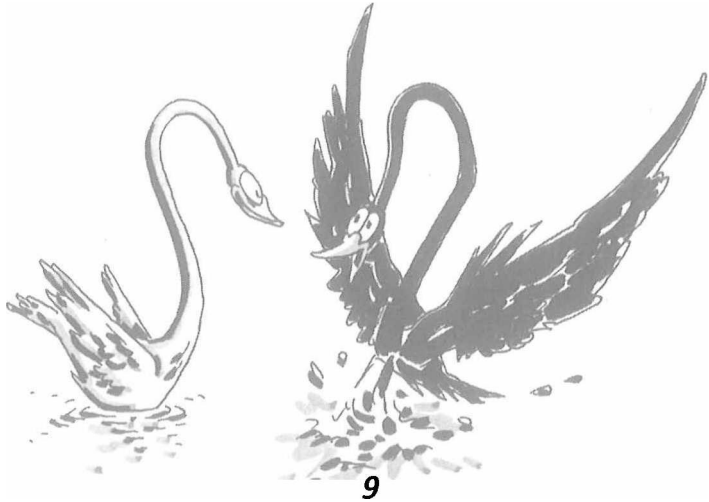

ron

Novi je dan dolazio. Kosovi su najavljivali izlazak sunca. A jedan Dan i jedna Noć ne odoše unepovrat!

Na zelenom jezeru ljudi ih mogu vidjeti, uz trstiku koja zašušti na najslabijem vjetru. Dva prekrasna labuda, jedan bijel, a drugi crn, plove dostojanstveno, jedan pored drugog. Plove pored lopoča i lokvanja. Lopoči cvjetaju bijelim, a lokvanji žutim cvjetovima. . . Svaki dan gledaju sunce koje se kupa u vodi i kako ih sa zapada pozdravlja. . . Svako veće slušaju pjev trstenjaka i šum trske u noći. Dugi im vratovi, poput velikog slova S. A sjene im se odražavaju u vodi, istoj onoj koju su tako zadivljeno gledali još tada - kad on bijaše Dan, a ona Noć. . .

BAKA LAK

1 Va dalekom, hladnom Sjeveru živjela nekoć starica po imenu Lar. Nikoga od svojih više nije imala. I posljednji od njezinih unuka umro je u dubokoj starosti - pa više nitko nije znao koliko joj je godina - a da ih je imala više od stotinu - u to nitko nije sumnjao. Bila je mršava i koščata i činilo se da je oduvijek takva i bila. Sitnim, staračkim koracima tapkala je svakoga dana do morske obale i tamo drugovala s ribama. . .

Kako i kada se to starica sprijateljila s ribama - nitko nije znao i nitko to prijateljstvo nije mogao, niti želio prekinuti. Sjedeći na kamenoj hridi, uz more, dugo je drhtavom rukom milovala svoje ljubimce. Razgovarala je s njima i šaputala im nježno, kao da im je mati. . . Osim nježnosti, sa svojih dlanova - ništa im drugo nije mogla podariti. Ribe bijahu sretne i za uzvrat joj donosile zelene alge iz morskih dubina. Te alge bijahu starici i hrana i lijek. . .!

Stizale ribe svakoga dana, iako su znale da ih na povratku iz fjorda čekaju ribari sa svojim mrežama. Svakoga su dana ribari zadovoljno trljali ruke - jer su im mreže bile prepune riba. Baka Lar to nije znala. Ni slutila nije kako ribari zlorabe njezinu nježnost, niti je znala kako ribe tu nježnost svojim životom plaćaju. . . Ali njihova je ljubav bila jača od smrti!

Svakoga se dana starica sastajala s ribama na istom mjestu da s njima podijeli nježnost. Svakoga je dana starica odlazila sretna, u svoj skromni dom - a ribe se vraćale na pučinu. . .

Jednoga dana starica nije došla. Nije stigla ni drugog, ni trećeg, pa ni četvrtog dana, zaredom. . . Ribe dolazile i odlazile, uporno - ali je došao i onaj dan - kad je uvala

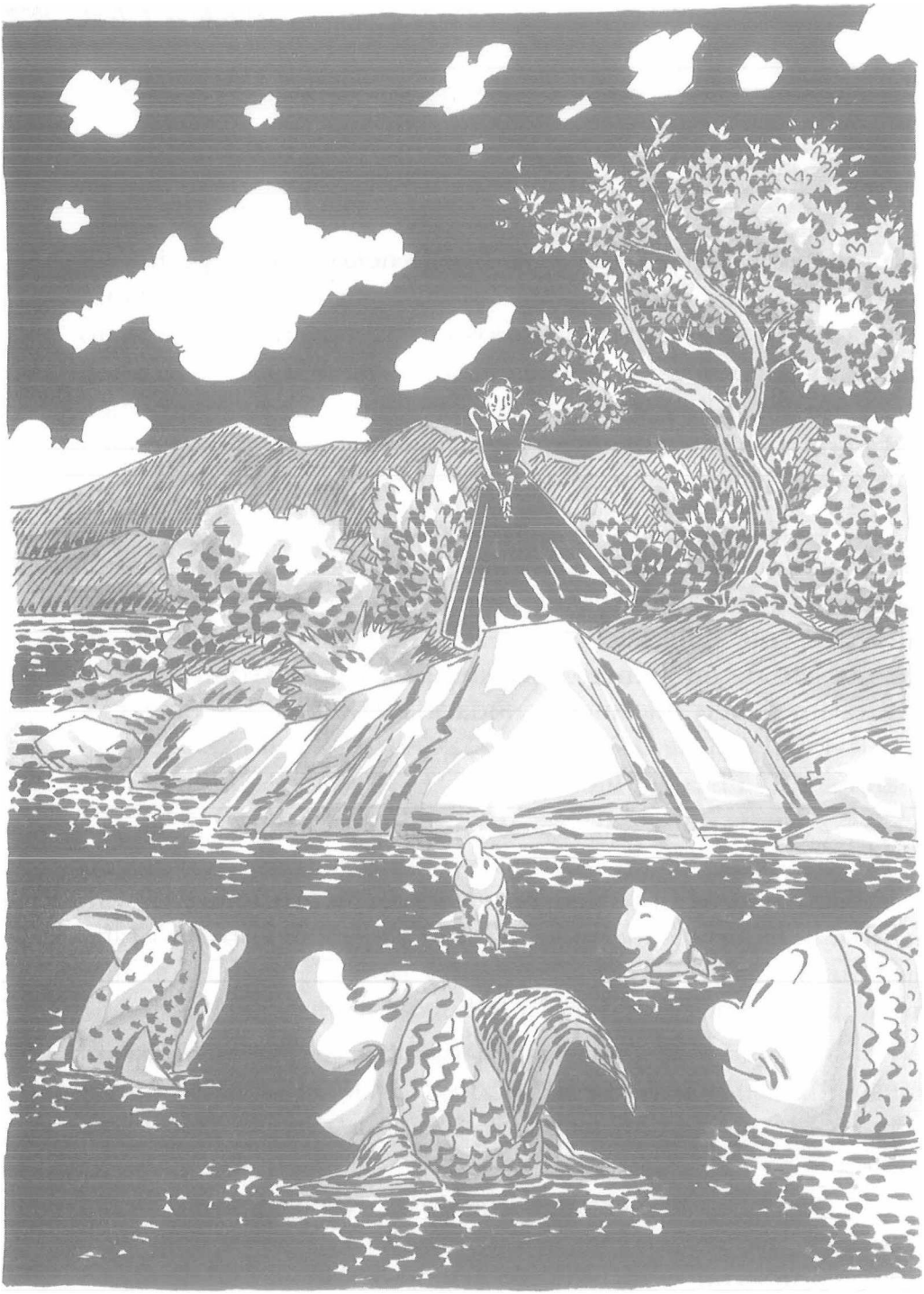

opustjela. Spoznaše ribe da im njihova starica više nikada neće doći - pa otplivaše iz fjorda zauvijek!

Zabrinuše se ribari, ali ih odlazak ribljih jata nije iznenadio. Zaploviše barkama za njima - na pučinu. Ribolov im postao sve naporniji i opasniji. Ali bez riba i ribolova nisu mogli opstati! Ribe bijahu njihov život. . .

Oni koji vjeruju u ljubav, znaju da te ribe, koje je baka Lar neizmjerno voljela - još uvijek lutaju svijetom i traže voljenu staricu i njezine dlanove, s kojih su njihova hladna tijela osjećala nježnost i toplinu. . .

Ni ribari ne zaboraviše dobru staricu. Ribe koje je voljela i koje su joj ljubav uzvraćale, prozvaše po njoj - BAKALAR!

ŠIŠKO, ŠAŠKO I ŠUŠKO

igrala se i skakutala oko vjetrove kuće tri vjetrića. Šiško, Šaško i Šuško. Poskočiše udesno, dotrčaše ulijevo, malo ovamo, malo onamo i gle! Više se nisu znali vratiti. . .

- Gdje je naša kuća?! - odjednom će Šuško.

- Izgubili smo se! - zaplače Šiško.

- Sto bez veze vjetrite?! - reče Šaško. - Krenite za mnom! - i krenuše. Ali u suprotnom smjeru od onog u kojem se kuća nalazila.

Išli oni, išli. . . pa se i umorili. Odmarajući se, spaze puža. Nikada još ništa slično nisu vidjeli!

- Sto ste se tako zagledali u mene, vas trojica? - upita ih puž miroljubivo i krene prema njima.

Zbunili se vjetrići, ali se Šuško prvi snašao, pa reče:

- Izgubili smo kuću i sada je tražimo. . .

- Kuću tražite? Ha-ha-ha-ha-ha-haaaaaaaa! To je zaista smiješno! Da ste je nosili na leđima kao ja, zasigurno je ne biste nikada morali tražiti.

Zagledali se vjetrići u puža, ali još više u njegovu kuću koja je bila posve drugačija od njihove.

- Uđite malo u moju kuću. . . Uđite! U njoj vas čeka iznenađenje!

Vjetrićima nije trebalo dvaput reći. Sva trojica bijahu brzi i radoznali.

Zaključavajući vrata, puž se najednom uozbilji, i reče:

- Dragovoljno ste ušli u moju kuću i ja vam obećavam da nećete iz ove kuće izići dok je ne očistite i pospremite. . .!

- Ti si nas prevario! - sušne Šuško plačljivo.

- Ni govora! Zar vam nisam rekao da vas u kući čeka iznenađenje? - odmah će puž. - Čim završite posao, pustit ću vas. Prihvatite se posla i ne gubite vrijeme. Ovdje je moja riječ posljednja - dragi moji vjetrići!

I što su mogli?! Zapuhaše sva trojica svom snagom, dok se puž zadovoljno protezao u udobnom naslonjaču, čitajući najnoviji KUPUSNI LIST.

- Nešto se čuje u puževoj kući - reče zec i prisloni lijevo uho na puževa vrata.

- Zaista, nešto šuška i puše unutra - reče jež i naježi se.

- Da nije sova? - uplašeno će miš.

- Ona huče i puše. Čuo sam je neko veče!

- Tko zna? Samo da nije još nešto opasnije! - šapne bubamara.

- Trebalo bi provjeriti. Možda je netko provalio u pužev dom - zaključiše svi.

- Kako ćemo kad su vrata zaključana? - upita miš.

- Pogledajmo kroz dimnjak! - dosjeti se zec.

- To je mudro. Možda se nešto vidi - reče bubamara i sleti na dimnjak.

- Ne vidim ništa!

- Kako ne vidiš? Sovu bi morala vidjeti! - zabrinuto će zec. - Pogledaj još jednom!

- Možda spaziš mačku? - nadoda miš.

- Ništa, ništa se ne vidi!

Došao jež, pa i on zavirio. Ni on nije vidio ništa. I nitko nije vidio ništa, a puhanje i šuštanje se i dalje čulo. Čulo se čak i glasnije nego na početku.

- Uđi u dimnjak! - naredi 2ec bubamari.

- Strah me. . . Sto ću ako me sova dohvati kljunom?!

- Idem ja u dimnjak! - najednom će jedan sasvim mali mrak koji se ničega nije bojao. Uđe sasvim lako i nestane.

Primijetio puž da vjetrići nešto potiho šuškaju i da se u stanu smračilo, pa upalio svjetiljku. Mali se mrak odmah sakrio pod pužev krevet, da ga ovaj ne primijeti.

No, odjednom, da nisi znao kako i otkuda - spusti se na proplanak sedamdeset sedam mrakova s planine.

- Jaaaaooooo! - preplaše se svi.

- Ništa se ne vidi. Baš ništa!

- A otkud ćete što i vidjeti kad su oko vas sami mrakovi?! - reče mrak Mrakonja kojega u tolikom mraku nitko nije vidio.

- Bolje je da nam kažete gdje je naš mali mrak koji nam se, ovdje negdje izgubio. . . - vikne jedan od mrakova.

- Uvukao se kroz dimnjak u puževu kuću! - cijukne miš.

- Jest! Jest! Uvukao se kroz dimnjak, kroz koji upravo mi bježimo! - šušnu istodobno Šuško, Šaško i Šiško.

- Evo me, evo - javi se mali mrak, izvlačeći se iz dimnjaka, ali niti njega, tog trena - osim nazočnih mrakova - nitko nije mogao vidjeti.

I opet, da nisi znao kad i kako - nestaše mrakovi. Do posljednjeg. Pobjegoše i vjetrići, da ih puž ne bi dostigao i kaznio zbog neobavljena posla.

- Što je ovo? Više ne šuška i ne puše u puževoj kući! - reče zec.

- Zaista - nadoda jež.

- Kad ne puše, idem ja kući - cijukne miš. I svi odoše svojim kućama.

- A gdje je naša kuća? - najednom se sjeti Šiško.

- Nikada je više nećemo naći. . . - šušne Šuško i uzdahne.

- Krenimo ovamo! - reče Šaško nasumce, samo da umiri braću. Reče, pa opet krenuše kako je odredio. Pohitaše brzim vjetrovim koracima. Ali se nakon nekog vremena ponovo zaustaviše.

- Ovdje ćemo se odmoriti! - odluči Šaško. Reče i ude u neku odbačenu plavu plastičnu vrećicu.

- Tko zna čija li je ova kuća - šušne Šuško.

- Nije me briga čija je. Meni se dopada - veli Šaško.

- Možda nije ničija? - dosjeti se Šiško.

- Sada je naša! - zaključi Šaško, pa se u njoj protegnuo koliko je dug i širok.

- Otkud ovo može biti naša kuća? - šušne Šuško.

- Naša je kuća posve drukčija. . .

- Ha-ha-ha-ha-ha-ha! Baš ste vas dvojica dosadni! I vi ste mi neka braća! - nasmije se Šaško i otpuhne tako snažno da se od plave plastične vrećice načinio plavi balon. Poletio balon iznad trava sve više. Prepirali se vjetrići u njemu kao pjetlići, pa i ne primjetiše koliko se plavi balon podigao visoko. Visoko iznad trave, zelenih grmova i još više!

- Gle! Pa mi ne primijetismo da je ovo leteća kuća! - šušne Šuško oduševljeno.

- Više nije leteća. Sada je viseća. Zapeli smo o granu! - povikne Šiško.

- Puhnimo snažno sva trojica! Tako ćemo se osloboditi grane - naredi Šaško.

I gle! Plavi balon, do maloprije plastična vrećica, začas postade dvaput veći, pa triput i. . . najednom puče! Puče, a vjetrići poletješe u visinu.

- Prejako smo puhali i tko sada zna gdje ćemo se zaustaviti?!

- Za sve je kriv Šaško. On je naredio da pušemo sva trojica. A dovoljno bi bilo da je samo on puhao. . .!

Prepirući se, stigoše do oblaka.

- Tko si ti? - upita ga znatiželjno Šuško.

- Ja sam oblak Sivobrad. Vučem pet milijardi petsto pet kišnih kapljica i već sam posustao. . .

- Pet milijardi petsto pet kišnih kapljicaaaa? - začude se vjetrići gledajući u njegovu sivu bradu.

- Pet milijardi petsto pet kišnih kapljica, pet blistavih munja i isto toliko gromova!

- A što će ti pet milijardi petsto pet kišnih kapljica, pet blistavih munja i isto toliko gromova? - upita opet Šuško koji je bio najradoznaliji.

- Ja sam oblak vrtlar. Raznosim kišu, a munjama i gromovima plašim one koji nisu dobri.

- Mi smo dobri! - javiše se odmah sva trojica.

- Dobri? A što radite ovdje medu oblacima? Recite mi i odgovorite na moje pitanje, ako možete!

- Tražimo našu vjetrovu kuća. . . Izgubili smo se. . .

- Na krivom je mjestu tražite, vjetrići moji! Ako mi pomognete i snažno puhnete u ovu moju bradurinu, odvest ću vas do vaše kuće! Hoćete li? - zagrmi oblak Sivobrad strogo da se zaorilo na sve strane.

- Hoćemo! Hoćemo! - uplašiše se vjetrići i odmah zapuhaše iz sve snage. Puhali su i puhali, pa se i umorili! Gotovo da im je ponestalo snage. Već pomisliše da su ponovo prevareni - ali odjednom, oblak Sivobrad prolije svojih pet milijardi petsto pet kapljica. Bljesne pet blistavih munja i zatutnji pet gromova. . .

Ponovo se prestrašiše i pobjegoše s oblaka koji ih spusti posve nisko i nestade mumljajući. . . 1 gle! Tog se trena nađoše u svojoj rođenoj kući! A bome, stigoše u posljednji čas. Sedamdeset sedam vjetrova već je bilo spremno. Trebali su krenuti na sve četiri strane svijeta u veliku potragu za izgubljenim vjetrićima. Umjesto potrage nasta slavlje kad ih ugledaše. Slavlje potrajalo sedam dana i sedam noći. I svi bijahu sretni i presretni.

Od toga dana vjetrići se više nisu smjeli udaljavati od vjetrove kuće. To im dopustiše tek kada su odrasli i postali snažni punoljetni vjetrovi!

Eto, tako je to bilo u ono vrijeme kad su puževi na svojim kućama još imali dimnjake, a vjetrovi živjeli složno u

trlnotifcAij 'Z'iiprlnirlztAi Iznoi
nuuil Lojj

GLUPOST

Z/avno je to bilo, kada je glupost stigla među ljude. . . Nitko nije znao odakle je došla. U prvo su se vrijeme s njom ljudi zabavljali, zbog njezine vesele ćudi. No ubrzo uočiše da ona donosi štetu i neprilike, pa odluče da je se riješe. Odvezao je neki čovjek volovskim kolima u planinu i tamo ostavio da je medvjedi rastrgaju. . .

Vidjela glupost da s ljudima nema šale, pa se poče boriti za goli život. Pobjegla s planine pješice, a dalje se prebacivala kako je znala - jahala na magarcima i devama, vozila se dvokolicama i trokolicama, plovila galijama i jedrenjacima. Čovjek joj je, ipak - uvijek bio od velike pomoći. . . Bez njega i njegove pomoći ne bi preživjela! Ali, isti taj, koji bi joj pomogao, uvijek se i pokajao. Psovao bi i ljutio se na štetu koju bi primijetio zbog gluposti. Ali ona bi već bila negdje drugdje, možda već u drugom selu ili još dalje. . .!

S dana u dan, glupost je postajala sve brža. U današnje je doba već brža od zvuka! Seli se s kontinenta na kontinent, putuje zrakoplovima, prelazi kao od šale oceane i prelijeće planinske visove. Primiječena je na TV-ekranima i u dnevnim listovima. Uvukla se u kutije s cigaretama i u boce najskupljih pića! Primijetili je u mnogim pop-rok-sastavima kako se skriva iza električnih gitara i sjajnih truba. Postala je popularna. Toliko je svuda nazočna da bez nje više nije moguće započeti, niti dovršiti mnoge poslove. Ljude je to počelo ljutiti. Traže je i love, ali glupost je redovito brža! Pojavljuje se uvijek na nekom drugom mjestu. Uvidjeli ljudi da pred sobom imaju moćnog neprijatelja - i borba s njom postade žestoka. Svakodnevna.

Danonoćna! Pogotovo odonda kad je primijetiše pored cijevi dalekometnih topova i uz rep raketa s nuklearnim punjenjem. . .

Čini se da se glupost želi osvetiti čovjeku za ono što ju je, nekada davno, ostavio u planini da je medvjedi rastrgaju. . .

Ima i onih koji vjeruju da će glupost, jednoga dana, biti pobijeđena. Više je onih drugih koji odmahuju rukom i govore:

- Glupost!

CAREVO TREĆE UHO

U veselom Mini-Mini-Landu, dalekoj zemlji patuljaka, živio nekoć patuljčić Mićko. Bio je manji od svih. Na sićušnoj glavi imao samo jedno uho! A, vjerovali ili ne - to uho bijaše veće od njega samog! Patuljci zavolješe Mićka i mnogi poželješe uha poput njegovog. Što sve nisu činili da im uha narastu. . .!
Dragovoljno su se vješali za uha, visjeli i klatili se, ovješeni, poput rublja koje vjetar suši na konopcima. . . Trljahu uha ljutim travama i mastima, navlačili uha i potezali ih danima. . . Ali uzalud. Uha im nisu narasla. Jedino, a to se vidjelo, već izdaleka - uha su se žarila. Bijahu crvena, poput onih ruža, boje plamena, koje je carev vrtlar uzgajao i brižljivo njegovao u carskom vrtu. . .

Ali patuljci nisu znali da je Mićko najradoznaliji patuljčić u čitavom Mini-Mini-Landu! I nitko nije znao da mu je lijevo uho naraslo baš zbog te radoznalosti. Desno, kojim se manje služio, jer je bio ljevak - požutjelo je i otpalo. Kao uveli listić. Mićka to nije ni najmanje zabrinulo. Ni jednom se nije upitao zašto mu je uho otpalo. A kad bi ga netko na to i podsjetio - na licu bi mu zalepršao smiješak poput nestašna leptirića. . . Slegnuo bi ramenima, odmahnuo rukom i rekao:

- Glavno je da sam sretan! A sretan sam što na ovo svoje uho svakoga dana sve bolje i bolje čujem!

1 doista, sluh mu se toliko izoštrio da je mogao čuti i najtiši šapat, šum ili šušanj, koje bi donio vjetar iz daljine. . . Mogao je čuti i ribe u rijeci i mrave u mravinjacima. . .

Kad god se Mićku ukazala prilika - svojim je uhom slušao i osluškivao. Niti jedan mu šum ne bi promaknuo - a što

BIBLIOTEKA
nnuran

je on to, zapravo, slušao - nitko nije znao. Nikome nije rekao ni riječi. Bila je to - tada njegova sreća!

Zavirivali patuljci u to čudesno uho, ali na njem nisu primjećivali ništa osobito, osim da je uho veliko i da i dalje raste. . .! Neki počeše zabrinuto vrtjeti glavama, govoreći:

- To ne vodi dobru! Ne, to ne vodi dobru! - I doista, mnogo se toga izmijenilo u Mini-Mini-Landu već onog dana kada je car saznao za tog jednouhog patuljka. Naredio car dvorskim stražarima da ga pronađu i odmah privedu u carsku palaču. Stražari to i učiniše, pa se Mićko, već istog dana, našao

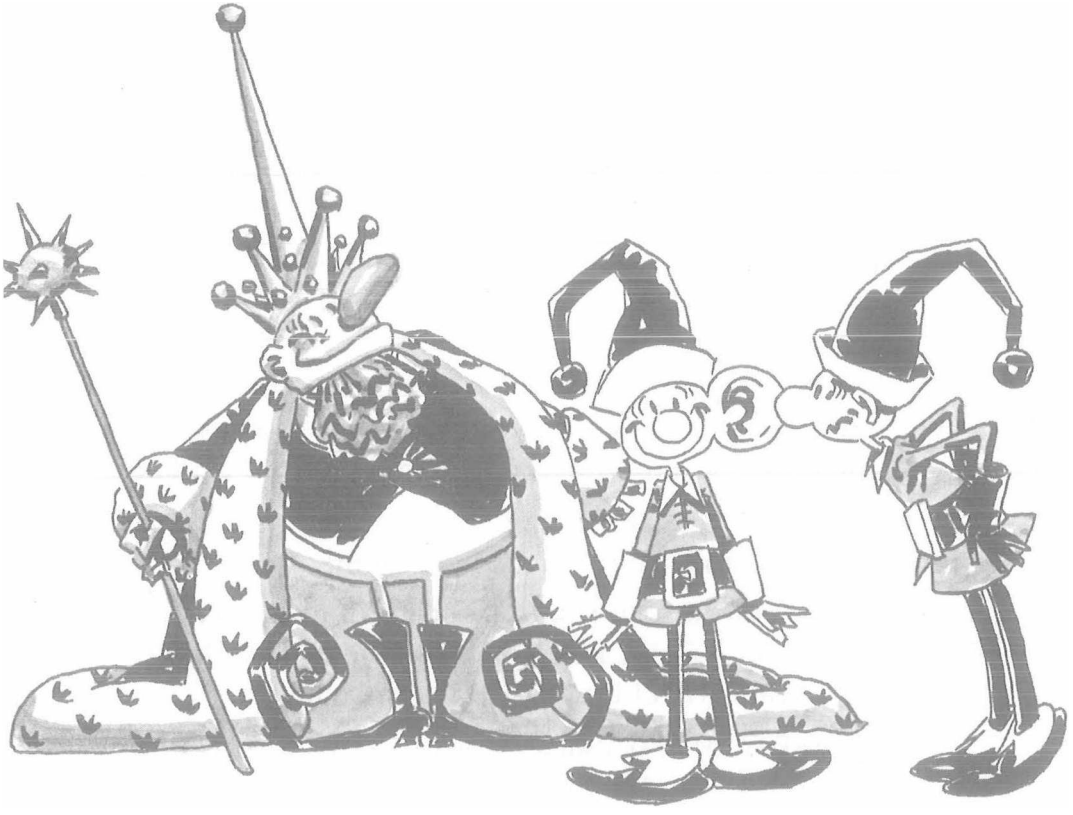

u visokoj, četverokutno), kamenoj kuli - s četiri okovana prozora, s kojih se moglo slušati na sve strane Mini-Mini-Landa.

Želio car saznati što šapuće njegov narod. Što o njemu misle prijatelji i neprijatelji. Naredio Mićku da pozorno sluša, a stražarima da se brinu o njemu i da ga čuvaju - ali tako, da niti jednog trenutka ne osjeti da je prevaren i da je doživotni zatočenik kamene carske kule. . .

I tako je Mićko ni kriv, ni dužan, ne znajući - postao carski doušnik - carevo treće uho!

Slušao Mićko i osluškivao - danju i noću, kako je to car od njega zahtijevao. A kako nije poznavao laž, car je brzo od njega saznao i više nego što je trebalo. . .! Mnogo se podanika, pa čak i caru bliskih dostojanstvenika, našlo u tamnicama. Svakog je dana krvnik nekome odrubio mačem glavu! Mnogi padoše u nemilost. Nesta pjesme i radosti u veselom Mini-Mini--Landu. Zavladao strah među patuljcima. Nitko više nije bio siguran što će mu donijeti dan - a što noć. . . Jer car nije imao milosti.

Jedne noći, kada su blještave munje parale ponoćno nebo, premorenog Mićka svladao san. Tako je čvrsto zaspao da više nije čuo ni prasak gromova, ni zviždanje pobješnjelih vjetrova oko kamene kule, ni škripu teških željeznih vrata. . . kroz koja je ušao, šuljajući se, patuljak s krabuljom na licu i mačem u ruci. . . Ni osjetio nije kada mu je tajanstveni došljak mačem odsjekao uho i poput sjenke nestao u mračnoj, olujnoj noći. . . Ništa, baš ništa nije osjetio, ni čuo. . . A kada se užasnut probudio - nije mogao vjerovati vlastitim očima! Na podu, pored njegovih nogu. . . ležalo je njegovo uho. Njegovo jedino uho!

- U pooooooooooooooooooooooooooomoooooooooć! - kriknuo je, ali ne čuvši vlastita glasa, shvati koliko je jadan i bespomoćan.

IBLIOTEKA
HiUftiiU

Saznavši što se dogodilo, car pošalje potjeru za bje-guncem, a nesretnog Mićka zajedno sa stražarom kamene kule dade pogubiti. Tako je car već istoga dana na najokrutniji način upozorio patuljke što čeka one koji dopuste da ih san prevari na važnom, carskom zadatku.

Uho, koje s pravom prozvaše - carevo, okupaše i balzamiraše, a potom, s najvišim carskim počastima, pohraniše u carski muzej. Posjetitelji muzeja mogu ga vidjeti. Izloženo je u skupocjenoj, kristalnoj vitrini. Čovjek koji o njemu vodi brigu, s velikim zadovoljstvom priča i prepričava sve što zna o tom glasovitom uhu. Ustreba li, i nadoda pokoju riječ, jer ovo slavno uho to zaista - zaslužuje!

Patuljka Mićka jedva da se i sjeti. Uostalom, uho o kojemu je riječ, bilo je i ostalo - CAREVO TREĆE UHO.

ČOVJEK VELIKOG TRBUHA

L ogledaj, majčice, onog smiješnog čovjeka, koliku ima trbušinu! - govorio je kroz smijeh neki dječačić svojoj majci.

- Ne rugaj se ni grbavom drvetu, a kamoli čovjeku! - ukori ga majka - ali čovjek, na kojega je dijete upiralo prstom, zaista je imao veliki trbuh. Ni nositi ga nije mogao kao drugi ljudi, već ga natovario u nekakve tačke - kolica s jednim kotačem, i gurao ispred sebe. . . Pogledavali ga ljudi s čuđenjem. Jednima je to bilo smiješno, drugima posve obično.

- Zašto da se čovjek pati kada si može pomoći?! Kad drugi u tačkama mogu voziti krumpire i štošta drugo, zašto čovjek velikog trbuha ne bi mogao voziti svoj teret - svoj golemi trbuh!?

- Gospodine, nogostupom nije dopušteno kretanje vozilima! - upozorio ga je dežurni policajac i zazviždao u zviždaljku.

- Oprostite, ja idem mirno svojim putem.

- Ne zanima me kuda i kome idete, gospodine - ali propis je propis! Ovo je nogostup za pješake!

- Pa zar ne vidite da sam i ja pješak?! - pokušavao se opravdati čovjek velikog trbuha.

- Ne, vi niste pješak. Veći dio vas vozi se u kolicima! - reče policajac strogo i maši se za blok da ga zapiše i kazni.

- O, Gospode! - zavapi čovjek velikog trbuha i krene s tačkama na cestu - medu automobile, motor-kotače, kamione i autobuse. . . a toga je dana bila baš nesnosna vrućina. Da svisneš! Iskapio čovjek od jutra već dvadeset čaša mineralne vode, popio desetak vrčeva pive i izlio u sebe tko zna koliko

boca coca-cole! Ali badava. Žeđ nije mogao ugasiti. Nije stigao ni obrisati znoj s čela koji mu je ćurkom curio niz lice. . . Zurio je na ručak, iako je danas već nekoliko puta obilato ručao. Trbuh je od njega tražio još, još i još. . .! Tražio je trbuh od njega mnogo i dobro. Pokoravao se čovjek njegovim zahtjevima, udovoljavao svim njegovim željama i željicama, a on ga za uzvrat činio smiješnim i nespretnim.

- Što da radim? Kamo to vodi?! - jadao se svakoga dana samome sebi - čovjek velikog trbuha.

- Vlastiti će me trbuh dotjerati do prosjačkog štapa! - reče i zaključi - ali tko bi i jedan novčić dao tako ugojenom prosjaku?!

Jednoga se dana čovjeku velikog trbuha učinilo da mu je sreća namignula, pa se počeo nadati. . . Dobio je poziv za veliko nagradno natjecanje - NAJVEĆI TRBUH GODINE.

- Pokušat ću, pa što bude! - reče i krene određenog dana u određeno vrijeme - na određeno mjesto. Stigao je na ogled i jedva se progurao između trbušina da i on dade svoje osobne podatke. I gle! Poslije svestranog i pažljivog mjerenja, premjeravanja i provjeravanja žiri je odlučio. Njegov je trbuh proglašen pobjednikom velikog nagradnog natjecanja - TRBUH GODINE! Dobio je veliki srebrni pehar, u obliku velikog trbuha, s pupkom u središtu! Dobio je i glavnu nagradu - posebno motorno vozilo u kojemu će se od sada voziti njegov - trbuh pobjednik! Nitko toga dana nije bio sretniji od njega. Primio je mnoge čestitke i pripremio bogatu zakusku prijateljima. Treba nešto reći i o vozilu koje je dobio njegov trbuh. U njemu se mogao veoma lijepo i ugodno smjestiti. Vlasnik trbuha i dalje je iza trbuha morao pješačiti - ponajčešće trčati, jer motorno vozilo na cesti ne smije biti sporo!

Tako je čovjek velikog trbuha ubrzo postao najbrži debeljko u gradu. Tome se nije mogao nadati ni u snu!

Ali, već nakon nepuna dva mjeseca svi su primjećivali isto:

- Što je to s vašim trbuhom, gospodine?

- Vaš trbuh, gospodine, nešto se smanjio!

- To više nije onaj trbuh s kojim ste mogli osvojiti nagradu TRBUH GODINE!

Oni velikog trbuha počeše mu više zavidjeti na trbuhu koji se smanjivao - nego na motornim kolicima i peharu.

1 sam se uvjerio, pogledavajući trbuh, da su kolica u kojima ga je vozio - sve praznija! Jednog je dana rekao odlučno:

BIBLIOTEKA
Wdk.OTrt

- Ova motorna kolica zaista mi više nisu potrebna. Bez veze trošim gorivo koje mogu pametnije koristiti. Poklonit ću ih - i pokloni ih prvom debelom čovjeku velikog trbuha na kojeg je naišao.

1 kao da se ponovo rodio! Od sluge postade gospodar! Postao je gospodar svog trbuha - kojemu je do tada bio sluga! Nije ga više hranio kao do tada. Uzalud je trbuh molio ovo i ono. . . Gospodar je bio strog i odlučan. Nije popuštao.

- O, kako si vitak! - iznenađeno su ga pogledavali znanci. - Kako si to postigao u tako kratkom vremenu?

- Trčeći za svojim trbuhom! - odgovarao im je, a mora mu se priznati - i natrčao se! Trčanje se na kraju isplatilo. Zadovoljan sobom i svojim trbuhom, pažljivo je mislio na svaki obrok koji je dodjeljivao lakomom trbuhu - koji nije bio zadovoljan onim što je dobivao. . . Ali što je mogao. Više nije bio gospodar čovjeka velikog trbuha! Morao je slušati gospodara - svog nekadašnjeg slugu!

Navikao se čovjek na svakodnevno trčanje, pa nastavio trčati, svakoga dana po nekoliko sati.

- Zašto sada trčiš? - pitali su ga prijatelji i znanci. - Više nisi čovjek velikog trbuha.

- Trčim upravo zato da ponovo to ne postanem - reče im u šali - a mislio je sasvim ozbiljno.

TRI MIJEHA SMIJEHA

a sajmu u Laškovcu bilo je mnogo prodavača, a kupaca još i više. Među mnogima koji su nudili svoju robu, bio je i jedan suh kao bakalar, a visok da si mu jedva mogao vidjeti lice. Glas mu je bio kao u pileta. Čudan neki čovjek. Nije prodavao mnogo. Samo jednu kreštavu, zelenu papigu i tri mijeha smije-ha! Ljudi dolazili i odlazili od njega smijući se, čim bi ga ugledali. A tek kad bi ga čuli kako pišti svojim glasićem i nudi neobičnu robu! Govorili bi kroz smijeh:

- Nije potrebno da od tebe kupujemo smijeh. Ionako nam ga besplatno dijeliš!

No prodavač je bio strpljiv i uporan. Čekao je i nudio. Dan je polako odmicao, a kupaca bilo sve manje. Papigu je prodao za malo novaca, a kad je vidio da nitko ne želi kupiti mješine, stao ih je nuditi u bescjenje. Bijahu stare i zakrpane. Nitko nije vjerovao da se u njima zaista nalazi smijeh!

Kad je već pomislio da će sva tri mijeha smijeha ostati neprodana i da će se s njima opet natezati do kuće, eto ti nekog čovječuljka kriva vrata, svinuta nosa i živahnih veselih očiju. Prignuo se do mjehova da ih opipa. Osjeti kako se u njima nešto komeša, kotrlja, bućka, tako da su u mjestu poskakivali.

- Ne smiješ ih previše škakljati. Smjehovi će se previše uzbuditi! - upozoravao je suhi.

- Pa što ako se uzbude? - upita krivovrati.

- Malo može, ali ne previše! Mogli bi popucati mjehovi i ode roba unepovrat!

Pogledao krivovrati dugonju, iskrivio vrat još jače, pa mu za mjehove pruži tri zlatnika. Za svaki mijeh po jedan. Dugi bio i više nego zadovoljan, pa reče kupcu:

iiufliflaa
immEra

- Evo ti još jedan mali mijeh tuge. Poklanjam ti ga! Može se dogoditi da ti ustreba. Neka ti je pri ruci.

Primio krivovrati i taj sasvim malen mijeh i stavio ga u desni džep, da mu tuga ne bude preblizu srca.

- Neka ti je sa srećom! - reče dugonja krivovratom na rastanku. Krivovrati se zahvalio, natovario mjehove na svoga magarca, pa krenuo kući.

Ne prođe ni pola puta, kad eto ti razbojnika.

- Daj blago koje nosiš! - povikaše prijeteći.

- Nemam ja nikakva blaga! - krivovrati će čovječuljak.

- A što ti je u mjehovima?

- Kupio sam tri mijeha smijeha, pa ih nosim kući.

- Tri mijeha smijehahaha!!! - prasnuše razbojnici u smijeh, ali se onda jedan od njih iznenada namrgodi:

- Pa ovaj od nas pravi budale!

- Svezat ćemo ga za drvo, pa da upamti s kim je zbijao šalu - doda drugi.

- Smjehove nosiš? - opet će onaj prvi i sabljom presiječe mijeh koji mu je bio najbliži. Prasnuo mijeh kao kubura, a smijeh izleti na sve strane. Istoga trena sve prisutne spopade snažan i silovit smijeh. Nevjerojatno, ali istinito!

Smijali se razbojnici, previjali i valjali po tlu, kao prazne bačve. Smijali se i njihovi konji, bijesno hrzali i udarali kopitima po suhoj zemlji. Smijao se i krivovrati. Pridružio mu se i njegov magarac, pa mahao i vrtio repom kao pomahnitao. Nitko nije mogao zaustaviti smijeh. Vidio krivovrati da to više nije šala pa se sjeti onoga sasvim malenog mijeha, nalik na vrećicu za duhan. Krišom je izvuče iz desnog džepa pa ispusti malo tuge sebi i svom magarcu.

1 dok su se razbojnici i njihovi konji i dalje neprekidno smijali, ode on sa svojim magarcem i ona dva druga mijeha.

Stigavši sretno kući, odmah je spremio mjehove na sigurno mjesto.

Sutradan se pročulo da je seoska straža u planini uhvatila opasne razbojnike za kojima je odavno raspisana potjera. Uhvatiše ih uz put kako se valjaju od smijeha, a da nijedan od njih nije bio pijan. Nijednome nije palo na pamet da bježi! Smijući se, veselo su pružali ruke da ih stražari svežu i odvedu u zatvor.

Tek se treći dan prestadoše smijati. Nisu se ničeg sjećali. Nikome u selu nije bilo jasno što se to dogodilo. Samo je krivovrati mogao ispričati istinu, ali je šutio.

Nikome ni riječi nije rekao!

Samo je sebi šapnuo:

- Ovaj put mi je smijeh spasio život. Tko zna kad će mi ustrebati ona dva mijeha koje sam donio sa sajma u Laškovcu. . .

gg BILJEŠKA O ILUSTRATORU

Tk/agda Dulčić rođena je 1965. godine u Starom Gradu na otoku Hvaru. Završila je Školu primijenjene umjetnosti, smjer industrijskog dizajna u Splitu.

U »Zagreb-filmu« zaposlena je kao crtač, animator i scenograf, gdje je ostvarila i svoje autorske animirane filmove Ruža i Zemlja snova.

Ilustrirala je niz knjiga i udžbenika, a surađuje i u brojnim časopisima (Modra lasta, Smib...).

SADRŽAJ

MINI PRIČE IZ MAKSI TORBE

Maksi torba 7
Neobično prijateljstvo 8
Mjerica meda 10
P - pričica 11
Žir i trava 12
Kako je puž stekao kuću 14
Ptić Krič-Krič 15
Mala bubamara 17
Leptir i cvijet 18
Medvjed Kruškić 20
Jarac Mekec 22

PUTOVANJE U MAČKOVAC

Dobar mrav 25
Tikva i puž 26
Žabica 27
Brbljava papiga i šutljivi kameleon 31
Slonić Didi 33
Zec i mačak 35

Vic 38
Tamburica 39
Jelen i medvjed 41
Lijeni miš 42
Loptica za miša 44
Strašan san 46
Jesen pred puževom kućicom
Magarac 50
Magarac i čarobnjak c
Putovanje u Mačkovac

LUTAK OBLUTAK

Lutak oblutak 67
Neobičan zec 69
Prkos 70
Stidljiva priča 71
Prijatelj 72
Zagonetni Dalibor 73
Štap 75
Čavlić i čekić 77
Brbljavi nos 79
Priča o Tajni 81
Bakina jabuka 83
Dječak leptir 85
Slonko-Balonko 91

BIBLIOTEK
Kunu?]

LUDI KAMEN

Ludi kamen 99
Nešto i Ništa 103
Prilika 105
Briga 106
Nezadovoljna sjena 107
Odbjegla priča 110
Bajka o bijelom i crnom labudu 114
Baka Lar 117
Šiško, Šaško i Šuško 120
Glupost 127
Carevo treće uho 129
Čovjek velikog trbuha 133
Tri mijeha smijeha 137

Bilješka o ilustratoru 140

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna biblioteka, Zagreb

UDK 886.2(02.053.2)-34

FEMENIĆ, Stanislav

Ludi kamen / Stanislav Femenić; [ilustrirala Magda Dulčić], -1. izd. - Zagreb: Znanje, 1996. - 144 str. : ilustr. ; 22 cm - (Biblioteka Stribor)

ISBN 953-6473-22-4

960301075